
Dokument s plenarne sjednice

A9-0353/2021

20.12.2021

IZVJEŠĆE

o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2021.
(2021/2181(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izjestiteljica: María Soraya Rodríguez Ramos

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST.....	32
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	42
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	43

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2021. (2021/2181(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir članke 2., 3., 8., 21. i 23. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članke 17. i 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima te ostale ugovore i instrumente UN-a u području ljudskih prava,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida iz 1948. i Rezoluciju 43/29 Vijeća UN-a za ljudska prava od 22. lipnja 2020. o sprječavanju genocida,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena od 18. prosinca 1979.,
- uzimajući u obzir Deklaraciju o ukidanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjere ili uvjerenja proglašenu Rezolucijom Opće skupštine UN-a 36/55 od 25. studenoga 1981.,
- uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a od 18. prosinca 1992. o pravima osoba pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičnih manjina,
- uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a o borcima za ljudska prava donesenu konsenzusom 10. prosinca 1998.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. i njezina dva fakultativna protokola usvojena 25. svibnja 2000.,
- uzimajući u obzir Ugovor UN-a o trgovini oružjem koji se odnosi na izvoz i procjenu izvoza i Kodeks ponašanja EU-a pri izvozu oružja,
- uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju iz rujna 1995.,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o zaštiti ljudskih prava i dostojanstva ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine (CETS br. 164) donesenu 4. travnja 1997. i njezine protokole, Konvenciju o suzbijanju trgovanja ljudima (CETS

br. 197) donesenu 16. svibnja 2005. i Konvenciju o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (CETS br. 201) donesenu 25. listopada 2007.,

- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (dalje u tekstu: Istanbulska konvencija) od 11. svibnja 2011., koju nisu ratificirale sve države članice,
- uzimajući u obzir Protokol br. 6 uz Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, koji se odnosi na ukidanje smrtne kazne,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/1998 od 7. prosinca 2020. o mjerama ograničavanja zbog teških kršenja i povreda ljudskih prava¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/821 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi režima Unije za kontrolu izvoza, brokeringa, tehničke pomoći, provoza i prijenosa robe s dvojnog namjenom²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa³,
- uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje od 2020. do 2024., koji je Vijeće usvojilo 18. studenoga 2020.,
- uzimajući u obzir poziv glavnog tajnika UN-a na djelovanje za ljudska prava,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 16. studenoga 2015. o potpori EU-a tranzicijskom pravosuđu,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 17. veljače 2020. o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava u 2020., te zaključke Vijeća od 22. veljače 2021. o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava u 2021.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 13. srpnja 2020. o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima i na 75. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujna 2020. – rujna 2021., i zaključke Vijeća od 12. srpnja 2021. o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 76. Općoj skupštini Ujedinjenih naroda, rujna 2021. – rujna 2022.,
- uzimajući u obzir Program održivog razvoja do 2030. donesen 25. rujna 2015., a posebno 1., 4., 5., 8. i 10. cilj tog programa,
- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325, 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122 i 2242 o ženama, miru i sigurnosti,
- uzimajući u obzir rezolucije Opće skupštine UN-a od 28. svibnja 2019., kojom se uspostavlja Međunarodni dan sjećanja na žrtve nasilja na temelju vjere ili uvjerenja, i od

---

¹ SL L 410 I, 7.12.2020., str. 1.

² SL L 206, 11.6.2021., str. 1.

³ SL L 209, 14.6.2021., str. 1.

19. prosinca 2017., kojom se uspostavlja Međunarodni dan sjećanja i odavanja počasti žrtvama terorizma,

- uzimajući u obzir izvješće posebnog izvjestitelja UN-a za prava na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja od 17. svibnja 2019. o ostvarivanju tih prava u digitalnom dobu,
- uzimajući u obzir obavijest posebnog izvjestitelja UN-a za prava na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja o strateškim sudskim tužbama protiv javnog sudjelovanja i pravima na slobodu okupljanja i udruživanja,
- uzimajući u obzir izvješće posebnog izvjestitelja UN-a o promicanju i zaštiti prava na slobodu mišljenja i izražavanja od 28. svibnja 2019. o štetnom utjecaju industrije u području nadzora na slobodu izražavanja,
- uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a o rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena u vanjskim odnosima za razdoblje 2021. – 2025. (GAP III),
- uzimajući u obzir strategiju EU-a o pravima djeteta (2021. – 2024.),
- uzimajući u obzir komentar o ljudskim pravima povjerenice Vijeća Europe za ljudska prava od 27. listopada 2020. naslovljen „Vrijeme je za poduzimanje mjera protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja ”,
- uzimajući u obzir revidirane Smjernice za politiku EU-a prema trećim zemljama u vezi s mučenjem i drugim okrutnim, neljudskim ili ponižavajućim postupanjem ili kažnjavanjem, koje je Vijeće donijelo 16. rujna 2019.,
- uzimajući u obzir Smjernice EU-a o promicanju i zaštiti slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja od 24. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. rujna 2012. naslovljenu „Temelji demokracije i održivog razvoja: suradnja Europske unije s civilnim društvom u vanjskim odnosima” (COM(2012)0492),
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 8. travnja 2020. o globalnom odgovoru EU-a na COVID-19 (JOIN(2020)0011),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 23. rujna 2020. o novom paktu o migracijama i azilu (COM(2020)0609),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025.” (COM(2020)0698),
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 17. veljače 2021. o povećanju doprinosa EU-a multilateralizmu koji se temelji na pravilima (JOIN(2021)0003),
- uzimajući u obzir Godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za

2020.,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. srpnja 2018. o kršenju prava autohtonih naroda u svijetu, uključujući jagmu za zemljištem⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2019. o Smjernicama EU-a i mandatu posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. listopada 2020. o rodnoj ravnopravnosti u vanjskoj i sigurnosnoj politici EU-a⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. siječnja 2021. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2019.⁷ te svoje prethodne rezolucije o ranijim godišnjim izvješćima,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2021. s preporukama Komisiji o korporativnoj dužnoj pažnji i korporativnoj odgovornosti⁸,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2021. o učincima klimatskih promjena na ljudska prava i ulozi boraca za zaštitu okoliša u vezi s tim pitanjem⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2021. s preporukama Komisiji o utvrđivanju rodno uvjetovanog nasilja kao novog područja kriminaliteta u članku 83. stavku 1. UFEU-a¹⁰,
- uzimajući u obzir sve svoje rezolucije usvojene 2020. i 2021. o kršenju ljudskih prava, demokracije i vladavine prava (tzv. hitne rezolucije) u skladu s člankom 144. Poslovnika,
- uzimajući u obzir nagradu Saharov za slobodu mišljenja koja je 2020. godine dodijeljena demokratskoj oporbi u Bjelarusu, a 2021. Alekseju Navaljnom,
- uzimajući u obzir definiciju pojma „organizacija civilnog društva” iz glosara sažetaka zakonodavstva EU-a,
- uzimajući u obzir politički okvir EU-a za potporu tranzicijskom pravosuđu,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0353/2021),

---

⁴ SL C 118, 8.4.2020., str. 15.

⁵ SL C 411, 27.11.2020., str. 30.

⁶ SL C 404, 6.10.2021., str. 202.

⁷ SL C 456, 10.11.2021., str. 94.

⁸ SL C 474, 24.11.2021, str. 11.

⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0245.

¹⁰ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0388.

- A. budući da se Europska unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, kako se navodi u članku 2. UEU-a; budući da se nitko ne smije progoniti niti na bilo koji način uznemirivati zbog sudjelovanja u aktivnostima čiji je cilj zaštita i promicanje ljudskih prava ili demokracije; budući da ušutkavanje neistomišljenika te ograničavanje javnog sudjelovanja i pristupa informacijama izravno utječu na ljudska prava i demokraciju;
- B. budući da zbog trenutačnih ozbiljnih prijetnji multilateralizmu i međunarodnom pravu EU mora preuzeti još izraženiju ulogu u promicanju i zaštiti ljudskih prava diljem svijeta; budući da bi politike i mjere EU-a u području ljudskih prava trebale rezultirati prodornijim, odlučnijim i učinkovitijim djelovanjem, uz pomoć svih instrumenata kojima Unija raspolaže; budući da bi EU trebao neprestano istraživati najbolje načine za djelovanje, primjenom najprikladnijih instrumenata za suočavanje s kršenjem i povredama ljudskih prava diljem svijeta, te bi u tu svrhu trebao provoditi redovite procjene svojeg skupa alata u području ljudskih prava;
- C. budući da Europski parlament ima izrazito važnu ulogu kao institucija EU-a koja se javno zalaže za obranu ljudskih prava i temeljnih sloboda te kao gorljiv zagovornik boraca za ljudska prava iz cijelog svijeta;
- D. budući da je Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. plan prioriteta EU-a u području ljudskih prava, koja bi trebala biti u središtu svih vanjskih politika EU-a; budući da EU mora osigurati usklađenost svojih raznih unutarnjih i vanjskih politika kako bi učinkovito zagovarao ljudska prava u svijetu;

Opći izazovi i politički instrumenti

1. iznimno je zabrinut zbog izazova za ljudska prava i demokraciju koji su doveli do slabljenja zaštite demokratskog upravljanja i institucija te univerzalnih ljudskih prava, kao i zbog smanjenja prostora za djelovanje civilnog društva, koji su zabilježeni diljem svijeta; ističe vezu između vladavine prava, demokracije i kršenja ljudskih prava; traži od EU-a i njegovih država članica da ulože usklađenije napore u rješavanje izazova povezanih s ljudskim pravima diljem svijeta, i pojedinačno i u suradnji s međunarodnim partnerima sličnih stavova, među ostalim i u UN-u; poziva EU i njegove države članice da posluže kao primjer i djeluju kao istinski globalni predvodnici u promicanju i zaštiti ljudskih prava, rodne ravnopravnosti i vladavine prava te da se snažno suprotstave napadima na načela univerzalnosti, neotuđivosti, nedjeljivosti, međuovisnosti i međusobne povezanosti ljudskih prava;
2. ističe da su za taj cilj vrlo važni Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) – Globalna Europa i Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024.; podsjeća da bi primjena glasovanja kvalificiranom većinom u Vijeću kad je riječ o pitanjima ljudskih prava dovela do učinkovitije i proaktivnije vanjske i sigurnosne politike EU-a te bi ojačala suradnju u pitanjima od ključnog strateškog interesa za EU, odražavajući pritom njegove temeljne vrijednosti; ističe da je važno utvrditi zajednička stajališta i postići konsenzus među državama članicama; naglašava da je važno da države članice preuzmu odgovornost za Akcijski plan EU-a i javno izvješćuju o svojim mjerama u skladu s tim strateškim dokumentom; potiče nacionalne i regionalne parlamente, nacionalne institucije za

ljudska prava i lokalne organizacije civilnog društva na suradnju s tijelima na razini država članica o njihovu doprinosu provedbi vanjske politike EU-a u području ljudskih prava;

3. iznimno je zabrinut zbog sve većeg broja neliberalnih demokracija i autokratskih režima, koji prvi put u 20 godina čine većinu u svijetu, a koji vrše opresiju nad vlastitim narodom te žele oslabiti slobodu, demokratsko upravljanje i međunarodne norme; traži od EU-a i država članica da iskoriste alate koji su im na raspolaganju, uključujući svoj gospodarski utjecaj u uzajamnim trgovinskim odnosima, kako bi razvili ambiciozniju potporu za slobodu, dobro upravljanje, vladavinu prava i demokratske institucije te pomogli osigurati prostor za civilno društvo na globalnoj razini;
4. poziva EU da nastavi i pojača svoju suradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama i drugim demokratskim partnerima sličnih stavova radi podržavanja slobode i demokracije diljem svijeta te suprotstavljanja autoritarnim i totalitarnim režimima; poziva na donošenje novih međunarodnih alata i instrumenata za obranu demokracije; poziva Komisiju da preispituje, ažurira i dalje razvija programe EU-a za izgradnju države te da poveća njihovu djelotvornost i unaprijedi održivost postignutih rezultata;
5. ističe da zbog svoje ambiciozne obveze i retorike vanjske politike u području ljudskih prava EU mora biti dosljedan i poslužiti kao dobar primjer kako ne bi ugrozio svoju vjerodostojnost pri suprotstavljanju globalnom slabljenju demokracije; stoga poziva EU da posebno obrati pozornost na procjenu i sprečavanje svih kršenja povezanih s politikama, projektima i financiranjem EU-a u trećim zemljama i da osigura njihovu transparentnost kako bi se izbjegli nedosljedni pristupi usporedivim situacijama u pogledu ljudskih prava diljem svijeta te da uspostavi mehanizam za podnošenje pritužbi za osobe čija su prava možda prekršena aktivnostima EU-a;
6. ističe važnost potpore EU-a procesima posredovanja i održavanja izbora pružanjem pomoći domaćim promatračima i misijama za promatranje izbora u kojima Parlament ima aktivnu ulogu; naglašava da je važno pružati najvišu razinu zaštite promatračima lokalnih izbora i poziva na daljnju potporu u tom području; ističe potrebu za učinkovitim popratnim mjerama slijedom izvješća i preporuka s tih misija kako bi se ojačali demokratski standardi i olakšali buduća mirna demokratska tranzicija i razvoj u predmetnim zemljama; podsjeća na alate Parlamenta za političko posredovanje, koji bi se mogli dodatno razviti kako bi pomogli u tom općem pristupu; ističe da je važno da potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te Europska služba za vanjsko djelovanje nastave Europskom parlamentu pravovremeno i u skladu s dogovorenom praksom dostavljati izvješća s istraživačkih misija;
7. poziva EU da blisko surađuje s domaćim i međunarodnim organizacijama kao što su Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS), Vijeće Europe i organizacije koje podržavaju Deklaraciju o načelima međunarodnog promatranja izbora kako bi se učinkovito utvrdile eventualne prepreke izbornim kampanjama kandidata, kao i izborna prijevara, nepravilnosti u glasovanju te progon slobodnih medija zbog izvješćivanja o izbornim procesima;
8. ističe da bi Europski parlament trebao težiti učinkovitijoj komunikaciji u području

zaštite ljudskih prava, među ostalim i prevođenjem svojih hitnih rezolucija o kršenju ljudskih prava na lokalne jezike predmetnih zemalja te njihovim odgovarajućim objavljivanjem i distribucijom;

Tematski program za ljudska prava i demokraciju

9. podsjeća na to da je poštovanje ljudskih prava, demokracije i vladavine prava međusektorski cilj u cijelom Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) – Globalna Europa, kako je utvrđeno u članku 3. (ciljevi) Uredbe; ističe važnost tematskog programa za ljudska prava i demokraciju donesenog u okviru instrumenta NDICI – Globalna Europa za zaštitu ljudskih prava te promicanje slobode i demokracije diljem svijeta;
10. ponavlja da su diversifikacija i maksimizacija sporazuma i mehanizama za financiranje za aktere civilnog društva u okviru instrumenta NDICI ključni elementi i da bi ih trebalo poticati uzimajući u obzir posebnosti tih aktera i osiguravanjem toga da njihov opseg djelovanja i broj potencijalnih sugovornika ne bude ograničen, uz nastavak rada na većoj autonomiji prostora za građansko djelovanje u skladu s načelom usklađenosti politika radi razvoja; zalaže se za to da razina i fleksibilnost financiranja za civilno društvo i borbe za ljudska prava u okviru tematskog programa za ljudska prava i demokraciju iz instrumenta NDICI, među ostalim za mehanizam ProtectDefenders.eu i Europske zaklade za demokraciju, odražavaju ozbiljnost trenutačnog neliberalnog nazadovanja i smanjenja prostora za civilno društvo diljem svijeta;
11. poziva na veću transparentnost odredbi povezanih s ljudskim pravima u sporazumima o financiranju u okviru instrumenta NDICI te na pojašnjenje mehanizma i kriterija za suspenziju takvih sporazuma u slučaju kršenja ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava ili u ozbiljnim slučajevima korupcije; poziva Komisiju da se strogo suzdrži od dodjele proračunske potpore vladama trećih zemalja kao načina pružanja pomoći u zemljama koje svjedoče raširenom kršenju ljudskih prava i represiji nad borcima za ljudska prava;
12. pozdravlja strateški dijalog između Komisije i Parlamenta o svim sastavnicama instrumenta NDICI te poziva Komisiju da u potpunosti uzme u obzir doprinos Parlamenta u vezi s prioritetima u području ljudskih prava, i u tematskom programu i u svim geografskim programima; naglašava da se puni učinak instrumenta može postići samo ako se program za ljudska prava zagovara u svim vanjskim politikama i programima EU-a, ako je usklađen s njegovim unutarnjim politikama i ako se EU doživljava kao vjerodostojan međunarodni akter koji se zalaže za zaštitu i promicanje ljudskih prava;
13. pohvaljuje rad Europske zaklade za demokraciju u podržavanju civilnog društva i slobodnih medija diljem južnog i istočnog susjedstva EU-a te zapadnog Balkana; poziva Komisiju da poveća mehanizme za ponovnu dodjelu bespovratnih sredstava u okviru programa potpore demokraciji kako bi se ojačali pristupi potpori demokraciji odozdo prema gore te da se pobrine za to da i manje inicijative na regionalnoj ili lokalnoj razini mogu imati koristi od potpore EU-a;
14. ponovno izražava podršku radu političkih zaklada na europskoj razini u podržavanju i osnaživanju sljedeće generacije političkih vođa u susjedstvu EU-a i šire;

Posebni predstavnik EU-a za ljudska prava

15. pozdravlja doprinos posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava u području obrane i promicanja ljudskih prava u svijetu; ističe važnu ulogu posebnog predstavnika EU-a u poboljšanju učinkovitosti politika EU-a o ljudskim pravima s pomoću suradnje s trećim zemljama, suradnje s partnerima sličnih stavova radi promicanja programa za ljudska prava te povećanja unutarnje i vanjske dosljednosti politika EU-a u tom području; ponavlja da bi imenovanju posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava trebalo prethoditi saslušanje u Parlamentu;
16. napominje da bi trebalo ojačati mandat i povećati vidljivost uloge posebnog predstavnika kako bi imao značajan učinak na ljudska prava; ističe da je mandat posebnog predstavnika EU-a fleksibilan i da se bi se mogao prilagođavati okolnostima koje se mijenjaju; smatra da bi položaj posebnog predstavnika mogao postati učinkovitiji jačanjem komunikacijskih aktivnosti i većim razvojem javnog profila, među ostalim, objavljivanjem javnih izjava kojima se podupiru ugroženi borci za ljudska prava, uključujući dobitnike i finaliste nagrade Saharov, te borci za ljudska prava koji su dugo pritvoreni, čime se pomaže u zaštiti njihova fizičkog integriteta i iznimno važnog rada; naglašava važnost bliske suradnje posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava s drugim posebnim predstavnicima EU-a za zemlje i regije radi zagovaranja ljudskih prava u regionalnim politikama EU-a;
17. predlaže da se posebni predstavnik EU-a posebno posveti onim zemljama i temama koje su obuhvaćene mjesečnim hitnim rezolucijama Parlamenta o povredama ljudskih prava, posebice onima koje su počinjene pod autoritarnim režimima;
18. poziva Komisiju, potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije i države članice da posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava i njegovu timu osiguraju političku potporu te dostatne ljudske i financijske resurse;
19. potiče posebnog predstavnika EU-a da ulaže diplomatske napore u cilju jačanja potpore EU-a međunarodnom humanitarnom pravu i međunarodnom pravosuđu; ponavlja svoj poziv na imenovanje posebnog predstavnika EU-a za to pitanje;

Dijalozi EU-a o ljudskim pravima

20. uviđa da dijalozi EU-a o ljudskim pravima imaju potencijal za promicanje ljudskih prava i demokracije u bilateralnim odnosima s trećim zemljama, no ističe da ih je, kako bi bili učinkoviti, potrebno provoditi na način usmjeren na rezultate i na temelju jasnih mjerila kako bi se ocijenili njihovi ishodi; žali zbog činjenice da iako se revidiranim Smjernicama EU-a za dijaloge o ljudskim pravima s partnerskim/trećim zemljama određuju konkretni ciljevi, u njima nisu utvrđeni pokazatelji kojima bi se omogućila njihova pravilna evaluacija; traži od ESVD-a da provede takve evaluacije za svaki dijalog, u skladu sa smjernicama EU-a, uključujući daljnje postupanje u vezi s pojedinačnim slučajevima o kojima se raspravljalo u kontekstu dijaloga o ljudskim pravima i u Parlamentu; smatra da bi se u slučaju nepostizanja konkretnih rezultata u dijalogima o ljudskim pravima s trećim zemljama trebao dodatno procijeniti način vođenja bilateralnih odnosa;
21. ponavlja obvezu skretanja pozornosti na pojedinačne slučajeve ugroženih boraca za

ljudska prava u dijalozima o ljudskim pravima između EU-a i partnerskih/trećih zemalja preuzetu u Smjernicama EU-a o boricima za ljudska prava i ističe da je u takvim prilikama potrebno dosljedno spominjati dotične slučajeve; očekuje da će ESVD posvetiti posebnu pozornost pojedinačnim slučajevima na koje je uputio Parlament, posebno u svojim hitnim rezolucijama, te ugroženim dobitnicima i finalistima nagrade Saharov i izvještavati o poduzetim mjerama;

22. ističe da bi dijalozi trebali biti jedan od alata u sveobuhvatnoj angažiranosti EU-a u području ljudskih prava i da se ne bi trebali smatrati zamjenom za rasprave o ljudskim pravima na forumima na visokoj razini sa svim relevantnim akterima, a posebno sa strateškim partnerima EU-a; poziva ESVD da s Odborom za vanjske poslove i Pododborom Parlamenta za ljudska prava te organizacijama civilnog društva dovoljno unaprijed podijeli informacije o predviđenim dijalozima, i onim bilateralnima i onima u okviru međunarodnih foruma;
23. naglašava da svi akteri civilnog društva, uključujući neovisne organizacije civilnog društva, sindikate, organizacije pod vodstvom zajednice i borce za ljudska prava, imaju ključnu ulogu u dijalozima u smislu pružanja doprinosa kako samim dijalozima tako i evaluaciji njihovih rezultata; ističe da bi EU i njegove države članice trebali osigurati istinsko, dostupno i uključivo savjetovanje s tim organizacijama i njihovo sudjelovanje u okviru službenih i neformalnih dijaloga, ako je to moguće i primjereno, kao i preliminarnih razgovora; poziva ESVD i Komisiju da poboljšaju komunikaciju i transparentnost u pogledu civilnog društva; u tu svrhu poziva ESVD i Komisiju da ojačaju i povećaju vidljivost kontaktnih točaka za ljudska prava u odjelima za pojedine geografske cjeline njihovih sjedišta te da ojačaju potporu civilnom društvu, uključujući onu tehničku, posebno u zemljama u kojima ugnjetavački režimi žele spriječiti rad civilnog društva;
24. naglašava da su dijalozi o ljudskim pravima zamišljeni kao središnji dio skupa alata vanjske politike EU-a i da stoga ne mogu sami po sebi biti cilj; ponavlja da se u skladu s člankom 21. UEU-a u svim aspektima vanjskih politika Unije potrebno voditi vrijednostima na kojima je Unija utemeljena; stoga poziva ESVD i Vijeće da postignu bolju ravnotežu između diplomacije, interesa i vrijednosti, koja je u većoj mjeri u skladu s ciljevima u području ljudskih prava na kojima se temelji vanjsko djelovanje EU-a, uz veći naglasak na dugoročnoj perspektivi; stoga ponavlja da poštovanje ljudskih prava mora biti temeljni uvjet za potporu EU-a trećim zemljama;

Multilateralizam i međunarodno pravosuđe

25. napominje da je 2020. obilježena 75. obljetnica Ujedinjenih naroda, ključnog univerzalnog foruma za međunarodnu izgradnju konsenzusa o miru i sigurnosti, održivom razvoju i poštovanju ljudskih prava i međunarodnog prava; traži da EU i njegove države članice i dalje pružaju ključnu potporu UN-u i da nastave ulagati napore kako bi u UN-u i drugim multilateralnim forumima nastupali jedinstveno; skreće pozornost na izazove u pogledu univerzalnog ostvarivanja ljudskih prava i naglašava potrebu za uključivijim i učinkovitijim multilateralizmom te međunarodnom suradnjom; ističe ključnu ulogu tijela UN-a kao foruma za promicanje mira, rješavanje sukoba i zaštitu ljudskih prava te poziva na pojačano djelovanje i veće resurse u tom pogledu; pozdravlja poziv glavnog tajnika UN-a na djelovanje za ljudska prava;

26. žali zbog toga što određene zemlje i dalje primjenjuju dvostruke standarde kad je riječ o stanju u području ljudskih prava diljem svijeta; osuđuje sve veći broj pokušaja ugrožavanja funkcioniranja tijela UN-a, posebno Vijeća za ljudska prava, dovodenjem u pitanje načela univerzalnosti ljudskih prava, i ometanja međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima; žali zbog činjenice da su zemlje u kojima su na vlasti autokratski režimi i u kojima su zabilježena opetovana kršenja ljudskih prava primljene u Vijeće za ljudska prava i osuđuje njihovo očito zanemarivanje obveza u području ljudskih prava i bijedna dosadašnja postignuća u području suradnje s mehanizmima EU-a uspostavljenima u okviru Vijeća za ljudska prava; s tim u vezi poziva na temeljitu reformu Vijeća za ljudska prava, među ostalim postavljanje jasnih kriterija za članstvo; posebno poziva ESVD da započne i predvodi napore prema koordiniranom stajalištu EU-a i država članica o članstvu u Vijeću za ljudska prava, čime bi se promicala veća transparentnost u izbornom postupku, posebno objavljivanjem glasova država članica EU-a i pružanjem obrazloženja za navedene glasove; uz to ističe potrebu za istinski konkurentnim postupkom kojim se osigurava da tri regionalna bloka u kojima su države članice prisutne predlože više kandidata nego što ima mjesta i kojim se povećava odgovornost kandidata kontrolom njihovih dobrovoljnih obveza i dosadašnjih postignuća u suradnji s Vijećem za ljudska prava, ugovornim tijelima UN-a i mehanizmima za posebne postupke;
27. oštro osuđuje sve napade na mandatare za posebne postupke UN-a te na neovisnost i nepristranost njihovih mandata; naglašava da se državni suverenitet ne može koristiti kao izgovor za izbjegavanje praćenja stanja ljudskih prava od strane međunarodne zajednice jer, prema Povelji UN-a i Rezoluciji 60/251 Opće skupštine UN-a, sve države, bez obzira na svoje političke, gospodarske i kulturne sustave, imaju dužnost i odgovornost promicati i štiti sva ljudska prava i temeljne slobode za sve, a Vijeće UN-a za ljudska prava trebalo bi rješavati slučajeve kršenja ljudskih prava;
28. poziva države članice i demokratske partnere EU-a da se odlučno suprotstave tim pokušajima i da ojačaju svoj odgovor na ozbiljna kršenja međunarodnih ljudskih prava; poziva Vijeće i države članice da rade na reformi multilateralnih institucija kako bi one postale otpornije i kako bi mogle donositi dosljednije i prilagodljivije odluke;
29. ističe potrebu za odgovarajućim financiranjem svih tijela UN-a za ljudska prava, posebno ugovornih tijela i mehanizama za posebne postupke; poziva glavnog tajnika UN-a da u tu svrhu osigura primjerena sredstva iz proračuna UN-a i potiče države članice EU-a da povećaju svoje dobrovoljne doprinose;
30. naglašava da je potrebno provesti nepristran, pravedan i transparentan pregled prijava nevladinih organizacija za savjetodavni status pri Gospodarskom i socijalnom vijeću UN-a; podržava poziv EU-a na odobrenje dugo odgađanih prijava određenih renomiranih nevladinih organizacija;
31. osuđuje odmazde i zastrašivanja oko 240 pojedinačnih članova civilnog društva, boraca za ljudska prava i novinara u 45 zemalja zbog suradnje s UN-om tijekom protekle godine, prema podacima iz izvješća glavnog tajnika UN-a; poziva EU i njegove države članice da poduzmu konkretne mjere protiv takvih odmazda, među ostalim upućivanjem globalnog demarša dotičnim zemljama, te da poduzmu sve moguće mjere kako bi pomogle osigurati sigurne i otvorene prostore za interakciju pojedinaca i organizacija

civilnog društva s Ujedinjenim narodima te njihovim predstavnicima i mehanizmima;

32. ponovno ističe svoju snažnu potporu Međunarodnom kaznenom sudu (ICC) kao jedinoj međunarodnoj instituciji koja može kazneno goniti neke od najgnusnijih zločina u svijetu i ostvariti pravdu za žrtve tih zločina; ističe neovisnost i nepristranost ICC-a; poziva EU i države članice da pruže odgovarajuću financijsku potporu kako bi se ICC-u omogućilo da izvršava svoje zadaće; podupire univerzalnost Rimskog statuta i traži od EU-a da u sporazume koje treba sklopiti s trećim zemljama uvrsti posebnu klauzulu o njegovoj ratifikaciji i pristupu; traži od EU-a da pojača svoj angažman sa zemljama koje još nisu pristupile Rimskom statutu; oštro osuđuje svaki napad na osoblje ili na neovisnost ICC-a; smatra da su pokušaji potkopavanja vjerodostojnosti i ključne uloge ICC-a napadi na multilateralizam te im se kao takvima EU i njegove države članice trebaju suprotstaviti, čak i kad dolaze od bliskih partnerskih zemalja; naglašava da je ICC-u potreban potpun pristup zemljama koje istražuje kako bi mogao obavljati svoje zadaće; ističe potencijal drugih inovativnih alata za privođenje pravdi počinitelja međunarodnih zločina, uključujući univerzalnu nadležnost u nacionalnim pravosudnim tijelima; u tom kontekstu ističe aktualne rasprave o imunitetu državnih dužnosnika u Komisiji UN-a za međunarodno pravo i poziva na daljnje postupanje u vezi s njima; traži od EU-a da nastavi jačati izgradnju kapaciteta na nacionalnoj razini u trećim zemljama i da istodobno podupire međunarodne kaznene sudove i mehanizme, kao i platforme i organizacije posvećene borbi protiv nekažnjavanja kao što je Koalicija za ICC;
33. ponavlja svoj poziv na djelovanje kako bi se borilo protiv nekažnjavanja i promicala odgovornost u regijama i zemljama koje su zahvaćene sukobima; napominje da su Parlament i Vijeće usvojili pilot-projekt o Europskom opservatoriju za borbu protiv nekažnjavanja; u tom pogledu poziva Komisiju i ESVD da uvedu slične alate za osnaživanje i podržavanje žrtava tako da im se omogući pristup pravnom lijeku i odšteti, uključujući slučajeve povezane s korupcijom;

Specifični izazovi u području ljudskih prava

COVID-19

34. ističe da je pandemija bolesti COVID-19 znatno ojačala nedavne trendove neliberalnih demokracija i autokratskih režima koji oslabljuju demokraciju; žali zbog toga što su ti režimi zloupotrijebili epidemiološku krizu kako bi dodatno ograničili slobodu izražavanja, okupljanja te vjere i uvjerenja ograničavanjem funkcioniranja demokratskih institucija i gušenjem neslaganja, uključujući ograničavanje slobode medija na internetu i izvan njega te usmjeravanje na kritičare i zviždače kao mete kampanja klevete; također žali zbog činjenice da su ti režimi pribjegavali diskriminaciji marginaliziranih skupina, a posebno autohtonog stanovništva i drugih manjina, masovnom korištenju alata za nadzor, kampanjama dezinformiranja, ograničavanju pristupa informacijama, posebno onima iz pluralističkih i neovisnih medija, i to sveobuhvatnim zatvaranjima interneta, ograničavanjem brzine internetskih usluga i blokiranjem sadržaja, uvođenju hitnih mjera koje se provode bez jasnih kriterija za njihovo ukidanje, ograničavanju demokratskog provođenja izbora i provođenju selektivnog pristupa zdravstvenoj skrbi kao sredstva diskriminacije određenih segmenata stanovništva;

35. uviđa da borci za ljudska prava imaju bitnu ulogu u odgovoru na COVID-19 tako što su uz svoj svakodnevni rad u području zaštite ljudskih prava preuzeli brojne nove uloge, bez obzira na znatne i nerazmjerne rizike s kojima se suočavaju; sa zabrinutošću primjećuje da su vlade diljem svijeta iskoristile pandemiju kao priliku da ciljano progone borce za ljudska prava tako što odbijaju osloboditi zatvorene borce za ljudska prava, produljuju trajanje njihova pritvora u izolaciji, ograničavaju im zatvorske posjete te ih osuđuju na temelju izmišljenih optužbi u zatvorenim raspravama;
36. naglašava da je pandemija bolesti COVID-19 negativno utjecala na ekonomska i socijalna prava u većini zemalja svijeta, dok su zdravstvena, a posljedično i gospodarska kriza izazvale rast nejednakosti unutar zemalja i među njima; osuđuje kontinuirane pokušaje tijela vlasti da međunarodnim istražiteljima uskrate ključne informacije o porijeklu i širenju bolesti COVID-19; ističe da su izrazito negativne posljedice pandemije bolesti COVID-19 nerazmjerno pogodile skupine u ranjivom položaju, uključujući žene, pripadnike zajednice LGBTIQ, siromašne, djecu, osobe s invaliditetom, migrante, izbjeglice, tražitelje azila, manjine u pogledu uvjerenja te vjerske, nacionalne i ostale manjine, radnike u neformalnom sektoru i osobe u zatvoru ili pritvoru; naglašava da su skupine u ranjivom položaju također više pogođene negativnim gospodarskim i socijalnim posljedicama pandemije, kao i ograničenjima u pristupu zdravstvenoj skrbi i obrazovanju; sa zabrinutošću primjećuje porast netolerancije, diskriminacije i govora mržnje protiv određenih skupina u ranjivom položaju, a posebno manjinskih skupina, kao i ograničavanje temeljnih sloboda;
37. naglašava da bi EU trebao povećati svoju potporu za rješavanje negativnih posljedica pandemije bolesti COVID-19, posebno za skupine u ranjivom položaju; u tu svrhu traži da EU hitno pojača svoje napore kako bi se uklonila zabrinjavajuća neravnoteža u globalnoj distribuciji cjepiva, čime bi ispunio svoju prethodnu obvezu da cjepivo protiv bolesti COVID-19 podrži kao globalno javno dobro s pomoću, među ostalim, tehnološkog prijenosa i povećanja lokalne proizvodnje, kao i s pomoću pričuve za pristup tehnologijama u borbi protiv bolesti COVID-19, kako bi se osiguralo da cjepiva budu dostupna i cjenovno pristupačna najvećem mogućem broju ljudi; naglašava da je važno podupirati jačanje obrazovnih i zdravstvenih sustava kako bi postali otporni na buduće prijetnje; potiče EU i države članice da povećaju financiranje namijenjeno za pružanje osnovnih javnozdravstvenih usluga; u tom kontekstu naglašava važnost socijalne zaštite; poziva na veću potporu inovativnim tehnologijama u tu svrhu i pozdravlja odgovor Tima Europe; potvrđuje pravo na fizičko i mentalno zdravlje, koje je u mnogim zemljama još uvijek izloženo stigmatizaciji i diskriminaciji, te ističe da je pandemija bolesti COVID-19 otkrila golemo zanemarivanje u pružanju skrbi za mentalno zdravlje;

Borci za ljudska prava

38. pohvaljuje važan rad koji obavljaju borci za ljudska prava diljem svijeta, katkad podnoseći najveće žrtve, te koristi ovu priliku kako bi prepoznao doprinos svih boraca za ljudska prava pokretu za ljudska prava; ponavlja da su borci za ljudska prava često jedini sugovornici koji mogu izravno nadzirati i štititi ljudska prava na terenu u područjima kao što su okupirani ili pripojeni teritoriji, posebno u određenim područjima zamrznutih sukoba, gdje i međunarodna zajednica i EU imaju ograničene mogućnosti djelovanja;

39. ozbiljno je zabrinut zbog nesigurnog položaja boraca za ljudska prava i žali zbog činjenice da su oni žrtve sve većeg nasilja, uključujući ciljane ubojstva; ističe da neke zemlje imaju posebno zabrinjavajuću prošlost po pitanju proganjanja, uznemiravanja, zastrašivanja, otmica i izvansudskih pogubljenja boraca za ljudska prava; ističe posebno tešku situaciju boraca za ljudska prava žena, radnika, okoliša i autohtonih naroda, koju je dodatno pogoršala pandemija bolesti COVID-19; žali zbog sve veće upotrebe tehnika kao što su uznemiravanje, kriminalizacija i kampanje klevete, proizvoljna uhićenja i neograničeni pritvor u nehumanim uvjetima kojima se borci za ljudska prava ušutkavaju, često na temelju nejasno definiranih optužbi za terorizam; ponovno ističe svoj poziv delegacijama EU-a i veleposlanstvima država članica u trećim zemljama da proučavaju kretanja i izazove u području prava na promicanje i zaštitu ljudskih prava, da traže, primaju i odgovaraju na informacije o položaju boraca za ljudska prava, redovito ih posjećuju u zatvoru, da prate njihova suđenja i zalažu se za njihov pristup pravdi i zaštiti; nadalje poziva EU i njegove države članice da razviju strategiju za ambiciozno djelovanje Unije kojim bi se riješio problem sve većeg broja napada na borce za ljudska prava;
40. hitno poziva da se na razini Unije uspostavi program za izdavanje kratkoročnih viza za privremeno premještanje boraca za ljudska prava, posebno uvrštavanjem uputa u Priručnik EU-a o vizama i izmjenom pravnih instrumenata o vizama, posebno Zakonika o vizama; žali zbog slabog napretka ostvarenog prošle godine po tom pitanju i potiče na to da se na smislen način ponovno razmotri donošenje bolje koordinirane politike EU-a o izdavanju hitnih viza država članica borcima za ljudska prava;
41. poziva na to da se Europskom parlamentu omogući veći nadzor nad djelovanjem delegacija EU-a u području kršenja i povreda ljudskih prava u trećim zemljama te poziva na poduzimanje konkretnih i strožih mjera u slučaju da one u tom pogledu ne mogu izvršiti svoje dužnosti; ističe da je potrebno osigurati da delegacije EU-a raspolažu svim potrebnim i prikladnim sredstvima i mogućnostima za učinkovito djelovanje u slučaju problema u području ljudskih prava u trećim zemljama;
42. oštro osuđuje ubojstva boraca za ljudska prava diljem svijeta te traži pravdu i preuzimanje odgovornosti za te napade na najvišoj razini donošenja odluka; naglašava da je većina tih boraca za ljudska prava bila angažirana na zaštiti svojih zemljišta i okoliša te na zaštiti prava autohtonih naroda; ponavlja svoj poziv da se zajamči potpuno poštovanje načela slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka u skladu s Konvencijom Međunarodne organizacije rada br. 169 o autohtonim narodima i plemenima; naglašava da je potrebno poboljšati pristup pravosuđu diljem svijeta radi borbe protiv raširenog nekažnjavanja takvih ubojstava; no napominje da su potrebni veći naponi ne samo u pogledu odštete i pravne zaštite, već i u pogledu prevencije i to jačanjem nacionalnih planova za zaštitu boraca za ljudska prava u trećim zemljama, uz ostale mjere;

Sloboda izražavanja, mirnog okupljanja i udruživanja

43. ističe da nedavno otkrivene informacije, kao što je afera Pegasus grupacije NSO, potvrđuju da je špijuniranje, među ostalim, boraca za ljudska prava i novinara izrazito zabrinjavajuće pitanje te se čini da potvrđuju opasnost koju zloraba tehnologije nadzora predstavlja u pogledu ugrožavanja ljudskih prava; poziva na promicanje

sigurnih i otvorenih prostora te većeg kapaciteta za organizacije civilnog društva, borbe za ljudska prava, novinare i ostale zainteresirane osobe kako bi ih se zaštitilo od kibernetičkog nadzora i uplitanja; naglašava da su u tom području potrebni stroži nacionalni i međunarodni propisi;

44. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog specifičnih ograničenja slobode izražavanja, mirnog okupljanja i udruživanja te naglašava da je te slobode potrebno zajamčiti i poštovati; ponavlja specifične izazove za slobodu mišljenja i izražavanja te njihovu vezu sa slobodom informacija, uključujući pristup neovisnim i pouzdanim informacijama, kako na internetu tako i izvan njega;
45. napominje da neovisno novinarstvo i postojanje pouzdanih medijskih kanala nikada nisu bili toliko važni za održavanje sigurnih, zdravih i funkcionalnih društava kao što su danas te ističe da je potrebno jače javno podupirati neovisno novinarstvo diljem svijeta; osuđuje porast pravnog uznemiravanja i ograničavajućeg zakonodavstva kao sredstva za ušutkavanje kritičara, primjerice strateškim tužbama protiv javnog sudjelovanja i kriminalizacijom klevete na internetu i izvan njega, što se koristi za zastrašivanje novinara, zviždača i boraca za ljudska prava kako bi prestali istraživati i razotkrivati korupciju i druga pitanja od javnog interesa u mnogim zemljama; podsjeća da treba osigurati transparentnost vlasništva nad medijima, uključujući dioničare, s obzirom na njezinu ulogu u jamčenju medijskog pluralizma;
46. ponavlja specifične izazove koje za slobodu udruživanja predstavlja primjena ograničavajućeg zakonodavstva, primjerice zakonodavstva u području borbe protiv terorizma, ekstremizma i korupcije usmjerenog protiv organizacija civilnog društva, te posljedičnu opasnost od opterećujućih zahtjeva za registraciju, financiranje i izvješćivanje kao oblika državnog nadzora, kao i druge mjere kao što su gušenje prosvjeda upotrebom sile, uznemiravanje i proizvoljno pritvaranje; osuđuje takvu zlorabitu zakonodavnih i policijskih ovlasti ili sigurnosnih mjera kojima se ograničava pravo na prosvjed; ističe da su 2020. i 2021. ugušeni deseci prosvjeda, uključujući ubojstva prosvjednika i proizvoljno pritvaranje stotina mirnih prosvjednika, od kojih su mnogi bili podvrgnuti mučenju i zlostavljanju te prisiljeni platiti izdašne novčane kazne u postupcima u kojima im nisu bili zajamčeni minimalni postupovni standardi; osuđuje kršenje prava na kolektivno pregovaranje, savjetovanje i sudjelovanje radnika i sindikata;
47. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog ograničavanja akademske slobode i povećanja cenzure te zatvaranja znanstvenika diljem svijeta, što ima značajne posljedice za pravo na obrazovanje; potiče EU i njegove države članice da pojačaju diplomatske napore bilateralnim i multilateralnim angažmanom po pitanju prijateljski ili napada državnih i nedržavnih aktera na akademsku slobodu; poziva ESVD i Komisiju da preispitaju postojeće mehanizme potpore i zaštite za borbu za ljudska prava radi razvoja kapaciteta za utvrđivanje i pružanje pomoći u slučajevima koji uključuju napade na akademsku slobodu, uključujući zaštitu i potporu u hitnim slučajevima; poziva Komisiju da osigura stalnu potporu na visokoj razini Europskom međusveučilišnom centru za ljudska prava i demokratizaciju i Globalnom kampusu za ljudska prava kao vodećim inicijativama EU-a za potporu obrazovanju o ljudskim pravima diljem svijeta;
48. osuđuje sve rašireniju praksu prema kojoj autoritarne države nastoje poboljšati svoj

međunarodni legitimitet organizacijom velikih sportskih ili kulturnih događaja, dok istovremeno nastavljaju ograničavati izražavanje neslaganja u zemlji; poziva EU i njegove države članice da surađuju s nacionalnim sportskim savezima, poslovnim subjektima i organizacijama civilnog društva na pitanju aranžmana za njihovo sudjelovanje u takvim događanjima, među ostalim na Zimskim olimpijskim igrama u Pekingu 2022.; poziva na razvoj političkog okvira EU-a za sport i ljudska prava;

Pravo na siguran i zdrav okoliš

49. potvrđuje da su klimatske promjene jedna od najvećih prijetnji ljudskim pravima za našu generaciju i one koje dolaze te da predstavljaju posebno ozbiljan rizik za temeljna ljudska prava na život, zdravlje, hranu, smještaj i odgovarajući životni standard za pojedince i zajednice; naglašava da vlade imaju obveze u pogledu ljudskih prava i održivog razvoja; svjestan je bliske povezanosti ljudskih prava, zdravog okoliša, biološke raznolikosti i borbe protiv klimatskih promjena te pozdravlja poziv UN-a na globalno priznavanje prava na siguran, čist, zdrav i održiv okoliš; ističe ključnu ulogu boraca za ljudska prava u području okoliša te lokalnog i autohtonog stanovništva u očuvanju takvog okoliša, unatoč činjenici da se često suočavaju s prijetnjama nasiljem od strane onih koji su odgovorni za prakse štetne za okoliš i koji ostvaruju korist od njih; potiče EU i njegove države članice da promiču priznavanje ekocida kao međunarodnog zločina u skladu s Rimskim statutom ICC-a te od Komisije traži da prouči važnost ekocida za pravo i diplomaciju EU-a; poziva EU i države članice da poduzmu odvažne inicijative za borbu protiv nekažnjavanja kaznenih djela protiv okoliša na globalnoj razini;
50. ističe obveze i odgovornosti država i drugih nositelja dužnosti, uključujući poduzeća, u pogledu ublažavanja učinaka klimatskih promjena, sprečavanja njihovih negativnih posljedica na ljudska prava i degradacije i gubitka biološke raznolikosti te promicanja odgovarajućih dovoljno ambicioznih i nediskriminirajućih politika koje građanima omogućuju sudjelovanje i pristup učinkovitim pravnim lijekovima, a u su skladu s obvezama u području ljudskih prava; potiče EU da nastoji suzbiti učinke globalne klimatske krize, među ostalim uvođenjem učinkovitih i održivih političkih mjera, te da poštuje ciljeve Pariškog sporazuma; ponavlja svoj poziv EU-u i njegovim državama članicama da ojačaju vezu između ljudskih prava i okoliša u vanjskom djelovanju te da pružaju stvarnu zaštitu borcima za ljudska prava i borcima za prava okoliša;
51. posebno skreće pozornost na vezu između iskorištavanja resursa i financiranja sukoba, ratova i nasilja te prima na znanje da posljedice klimatskih promjena na okoliš mogu pogoršati migracije i prisilno raseljavanje;
52. naglašava da su autohtoni narodi često prve žrtve krčenja šuma, čime se među ostalim ugrožavaju njihova prava na zemljište i pristup ključnim resursima; u tom smislu ističe pravo na određivanje i utvrđivanje prioriteta i strategija za njihov samostalan razvoj i korištenje vlastitih zemljišta, teritorija i drugih resursa; podsjeća da nekažnjavanje kršenja prava autohtonih naroda potiče krčenje šuma i stoga smatra da je od ključne važnosti utvrditi tko je odgovoran za spomenuta kršenja;

Prava žena, osnaživanje žena i rodna ravnopravnost

53. ističe ključnu važnost zalaganja za prava žena i pozdravlja Akcijski plan EU-a za rodnu

ravnopravnost i osnaživanje žena u vanjskom djelovanju za razdoblje 2021. – 2025. (GAP III) kao znak predanosti EU-a u tom području; pohvaljuje važnu ulogu političkih čelnica i građanskih aktivistica u političkim, društvenim i okolišnim pokretima te izražava žaljenje zbog činjenice da žene često postaju mete nasilja zbog svojeg roda i aktivnosti, što plaćaju čak i životom;

54. podsjeća da Istanbulska konvencija, kao prvi univerzalno obvezujući ugovor namijenjen borbi protiv nasilja nad ženama i djevojčicama i nasilja u obitelji, postavlja temelj za međunarodne standarde koji se trebaju dodatno ratificirati i provesti;
55. uzima u obzir nerazmjerni utjecaj pandemije na žene, posebno u pogledu porasta rodno uvjetovanog nasilja zbog mjera ograničavanja kretanja; izražava žaljenje zbog činjenice da žene, uključujući u EU-u, i dalje čine većinu žrtava rodno uvjetovanog nasilja, kao što su nasilje u obitelji i seksualno nasilje i zlostavljanje, uključujući sakaćenje ženskih spolnih organa, te da su suočene s diskriminacijom u političkom i profesionalnom životu, kao i u pristupu obrazovanju i zdravstvenoj skrbi; naglašava da je zbog pandemije došlo do znatnog smanjenja razine pružanja skrbi, zaštite i pristupa pravosuđu za žrtve rodno uvjetovanog nasilja i trgovanja ljudima; poziva EU da promiče razvoj planova i protokola za hitnu pomoć i u UN-u i u partnerskim zemljama s ciljem prilagodbe programa pomoći okolnostima pandemije, njezinim posljedicama i budućim krizama; pozdravlja zajedničke napore i ulaganja EU-a, zajedno s UN-om, u cilju pokretanja inicijative Spotlight, čiji je cilj uklanjanje svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama;
56. izražava žaljenje zbog činjenice da je ukupni napredak u području prava žena daleko manji od obveza zemalja UN-a sadržanih u Pekinškoj konvenciji iz 1995. te izražava zabrinutost zbog trenda nazadovanja u postignutom napretku; iznimno je zabrinut zbog pogoršanja prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanima s vlastitom spolnošću, kao i spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, bez prisile i diskriminacije, posebno u pogledu sigurnog i slobodnog pristupa zakonitom pobačaju; osuđuje sve pokušaje ukidanja postojećih prava i zaštita u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, te zakonodavstvo, politike i prakse kojima se u mnogim državama svijeta ta prava i dalje uskraćuju ili ograničavaju; naglašava da pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima te pravo na obrazovanje, informiranje, planiranje obitelji, moderne metode kontracepcije, siguran i zakonit pobačaj te zdravstvenu skrb za majke, kao i prenatalnu i postnatalnu skrb, moraju biti zajamčeni svima; poziva EU i države članice da ponovno potvrde neotuđiva prava žena na tjelesni integritet, dostojanstvo i neovisno donošenje odluka, da štite univerzalnost i nedjeljivost svih ljudskih prava u svim kontekstima te da promiču spolno i reproduktivno zdravlje i prava u okviru svojih međunarodnih obveza i u skladu s ciljevima održivog razvoja UN-a;
57. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog korištenja seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja kao ratnog oružja; ističe da su kaznena djela seksualnog nasilja i rodno uvjetovano nasilje definirani u Rimskom statutu kao ratni zločini, zločini protiv čovječnosti ili zločini koji su sastavni dio genocida ili mučenja; poziva na usklađeno djelovanje kako bi se stalo na kraj seksualnom nasilju kao ratnom oružju; poziva EU na borbu protiv nekažnjavanja kršenja spolnih i reproduktivnih prava u konfliktnom okruženju i pružanje potpore pravima žena i djevojčica na istinu, učinkovite pravne lijekove i

odštetu za kršenja tih prava;

58. naglašava da procjene koje je objavila Svjetska zdravstvena organizacija pokazuju da je otprilike svaka treća žena (30 %) u svijetu tijekom života bila izložena fizičkom i/ili seksualnom nasilju intimnog partnera ili nepartnerskom seksualnom nasilju; naglašava da je u većini slučajeva riječ o nasilju intimnog partnera; ističe činjenicu da svakoga dana 137 žena biva ubijeno od strane člana obitelji; poziva EU i globalne aktere da snažno osude nasilje intimnog partnera i da iskoriste sve dostupne instrumente za sprečavanje takvog nasilja, zaštitu žrtava i kazneni progon počinitelja; osuđuje zločine počinjene nad djevojčicama i ženama unutar obitelji u vezi s navodno neprimjerenim ponašanjem kako bi se navodno povratio ugled obitelji;
59. napominje da je 2020. došlo do znatnog pogoršanja položaja žrtava trgovanja ljudima, od kojih su većina žene, s obzirom na to da su se zbog pandemije bolesti COVID-19 našle u još ranjivijem položaju; pozdravlja pokretanje strategije EU-a za suzbijanje trgovine ljudima (2021. – 2025.); ističe posebnu potrebu za jačanjem borbe protiv trgovanja ljudima i organiziranih kriminalnih skupina koje su u njega uključene; ističe da je identificiranje žrtava trgovanja ljudima postalo još složenije tijekom pandemije bolesti COVID-19; stoga traži da EU i njegove države članice pojačaju napore u međunarodnoj pravosudnoj suradnji i suradnji tijela kaznenog progona kako bi se spriječila trgovina ljudima i utvrdile žrtve te pritom izbjegla njihova kriminalizacija i kako bi im se pružile potrebne zdravstvene usluge i psihološka pomoć, u bliskoj suradnji s Uredom UN-a za droge i kriminal, nevladinim organizacijama i organizacijama civilnog društva posvećenima zaštiti žrtava;
60. osuđuje komercijalnu praksu zamjenskog majčinstva, globalnu pojavu zbog koje su žene diljem svijeta izložene izrabljivanju i trgovini ljudima, a posebno žene koje su financijski i socijalno ugrožene; naglašava da ta praksa ozbiljno utječe na žene, prava žena, zdravlje žena i rodnu ravnopravnost te ističe da ima prekogranične učinke; poziva na uspostavu europskog pravnog okvira za rješavanje štetnih posljedica komercijalnog zamjenskog majčinstva;

Prava djeteta

61. podsjeća da prava djeteta nemaju granica te poziva da se sustavno i dosljedno promiču i štite prava djece u Europi i izvan nje, u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta i Programom održivog razvoja do 2030.;
62. ponavlja svoj poziv EU-u i državama članicama da ulože više napora kako bi se uklonili svi oblici zlostavljanja djece; pozdravlja nedavno usvojenu strategiju EU-a o pravima djeteta (2021. – 2024.); naglašava, međutim, da su djeca i dalje žrtve nasilja, ranih i prisilnih brakova, prisilne konverzije, prostitucije, dječje pornografije i pedofilije, seksualnog zlostavljanja, uključujući genitalno sakaćenje, trgovanja ljudima, prisilnog razdvajanja od roditelja, dječjeg rada i novačenja djece kao vojnika, te da im i dalje nisu dostupni obrazovanje i zdravstvena skrb, a trpe i posljedice pothranjenosti i siromaštva, posebno u humanitarnim krizama i oružanim sukobima; naglašava da je 2021. Međunarodna godina iskorjenjivanja dječjeg rada; poziva na to da se prava djece i Program UN-a o djeci i oružanim sukobima integriraju u sve vanjske politike EU-a; potiče EU da osigura potpunu koherentnost svojih trgovinskih i razvojnih politika kako

bi se iskorijenio dječji rad; u tom pogledu ističe pilot-dijalog različitih dionika o održivom uzgoju kaka; poziva države članice da poštuju svoje obveze u pogledu zaštite djece stranih boraca koji su građani EU-a;

63. poziva EU da prava i zaštitu djece uključi u sve vanjske politike EU-a, među ostalim i u kontekstu dijaloga o ljudskim pravima, međunarodnih i trgovinskih sporazuma, Instrumenta pretprijetne pomoći te Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI); ističe da je potrebno pratiti sve intervencije EU-a koje se odnose na djecu i osigurati da se u pristupu pravima djece u potpunosti provodi načelo nenanošenja štete;

Trgovanje ljudima i prisilni rad

64. osuđuje svaki oblik trgovanja ljudima, prisilnog rada i modernog ropstva u vrlo različitim skupinama koje, među ostalim, uključuju žene, djecu, imigrante i kvalificirane radnike; podsjeća države članice na potrebu za progonom i osudom osoba uključenih u te aktivnosti, kako u njihovim matičnim zemljama tako i u slučaju međunarodnog trgovanja skupinama ljudi; naglašava da je potrebno sveobuhvatno pratiti i revidirati poštovanje ljudskih i radnih prava pri dodjeli doprinosa kojima potrebite treće zemlje pokrivaju troškove osnovnih usluga kako bi se osiguralo da se te usluge ne pružaju u lošim uvjetima kojima se krše ljudska prava; potiče EU i njegove države članice da predvode aktivnosti na multinacionalnim forumima u cilju iskorjenjivanja svih vrsta trgovanja ljudima, prisilnog rada i modernog ropstva koji, osim što su gnjusni zločini, predstavljaju uzrok migracijskih tokova u nesigurnim uvjetima koji dovode do velike ranjivosti i patnje; poziva EU da, s obzirom na težinu navedenih povreda, kako u važeće sporazume tako i u sporazume s trećim zemljama, uključi posebnu klauzulu o osuđivanju i neprihvatljivosti svih vrsta trgovanja ljudima, prisilnog rada i modernog ropstva u vrlo različitim skupinama koje, među ostalim, uključuju žene, imigrante i kvalificirane radnike;

Netolerancija i diskriminacija

65. ponovno ističe svoju snažnu osudu diskriminacije, ksenofobije, netolerancije, progona i ubojstava povezanih s rasom, etničkom pripadnošću, narodnošću, društvenom klasom, invaliditetom, kastom, vjerom, uvjerenjima, dobi, seksualnom orijentacijom i rodnom identitetom, koji su i dalje velik problem u mnogim zemljama; naglašava izrazito nerazmjeran učinak pandemije bolesti COVID-19 na rasnu i etničku diskriminaciju, ksenofobiju i povezanu netoleranciju; pozdravlja pokretanje akcijskog plana EU-a za borbu protiv rasizma za razdoblje 2020. – 2025. kojim se ne priznaje samo pojedinačna i društvena dimenzija već i strukturna priroda te pojave; naglašava da su, unatoč 20 godina rada od usvajanja Deklaracije iz Durbanu i akcijskog programa iz 2001., rasizam, diskriminacija, ksenofobija i povezana netolerancija i dalje pošasti u mnogim zemljama diljem svijeta te traži da se za te pojave primjenjuje pristup nulte tolerancije; poziva vlade, regionalne organizacije, civilno društvo i druge dionike da ulože više truda u stvarnu provedbu Deklaracije te razvijanje i provedbu akcijskih planova za borbu protiv rasizma, rasne diskriminacije, ksenofobije i povezane netolerancije; poziva EU da organizira globalni sastanak na vrhu o borbi protiv rasizma i diskriminacije na svjetskoj razini u suradnji s partnerima sličnih stavova i međunarodnim organizacijama kao što su OESS, UN, Afrička unija, Organizacija američkih država i Vijeće Europe;

66. izražava žaljenje zbog činjenice da se autohtoni narodi i dalje suočavaju s raširenom i sustavnom diskriminacijom i progonima diljem svijeta, koji uključuju prisilno raseljavanje, proizvoljna uhićenja i ubojstva boraca za ljudska prava i prava na zemljište; ponovno poziva EU, države članice i njihove partnere iz međunarodne zajednice da donesu sve potrebne mjere kako bi se priznala, zaštitila i promicala prava autohtonih naroda, uključujući njihov jezik, zemlju, teritorije i resurse, te da uspostave mehanizam za podnošenje pritužbi u vezi s kršenjima i povredama prava; pozdravlja rad civilnog društva i nevladinih organizacija u tom pogledu; upućuje na svoje imenovanje stalnog izvjestitelja za autohtone narode u Parlamentu u cilju praćenja stanja ljudskih prava autohtonih naroda; potiče zemlje da ratificiraju odredbe Konvencije Međunarodne organizacije rada br. 169 o autohtonim i plemenskim narodima; preporučuje da EU i njegove države članice u relevantne i nove okvire za dužnu pažnju uvrste upućivanja na autohtone narode i prava sadržana u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda;
67. s velikom zabrinutošću primjećuje razmjere i posljedice kastinskih hijerarhija, diskriminacije na temelju kaste i kontinuiranog kršenja ljudskih prava na temelju kasti, što uključuje uskraćivanje pristupa pravosuđu ili zapošljavanju, trajnu segregaciju, siromaštvo i stigmatizaciju te prepreke ostvarivanju temeljnih ljudskih prava i poticanju ljudskog razvoja povezane s pripadnošću određenoj kasti; ponavlja poziv EU-u i njegovim državama članicama da se više zalažu i podupiru inicijative UN-a i relevantnih trećih zemalja za iskorjenjivanje diskriminacije na temelju kaste;

Prava pripadnika zajednice LGBTIQ

68. oštro osuđuje kršenja ljudskih prava, diskriminaciju, progon i prijetnje smrću te ubojstva lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih, nebinarnih, interseksualnih i *queer* (LGBTIQ) osoba diljem svijeta, što je dodatno pogoršano upotrebom bolesti COVID-19 kao izgovora za vršenje represije nad borcima za prava LGBTIQ osoba i sudjelovanje u homofobnoj i transfobnoj difamaciji; poziva EU da preuzme vodeću ulogu u zaštiti prava LGBTIQ osoba u međunarodnim forumima, uključujući u pogledu rada na dekriminalizaciji seksualne orijentacije, rodnog identiteta, rodnog izražavanja i spolnih obilježja te iskorjenjivanju genitalnog sakaćenja interseksualnih osoba, takozvane „konverzijske terapije” i prisilne sterilizacije transrodnih osoba; pozdravlja činjenicu da strategija za ravnopravnost pripadnika zajednice LGBTIQ 2020. – 2025. obuhvaća obvezu EU-a da pitanja pripadnika zajednice LGBTIQ uvrsti u svoju vanjsku politiku, uključujući potporu u okviru instrumenta NDICI – Globalna Europa i Instrumenta pretpristupne pomoći; poziva EU i države članice da temeljito i dosljedno primjenjuju smjernice EU-a o promicanju i zaštiti ljudskih prava LGBTIQ osoba u svojoj vanjskoj politici;

Pravo na slobodu mišljenja, savjesti, vjeroispovijesti ili uvjerenja

69. u potpunosti podupire pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti, na uvjerenje ili nevjerovanje, kao i pravo na prakticiranje i promjenu ili napuštanje svoje vjeroispovijesti ili uvjerenja bez straha od nasilja, progona ili diskriminacije; naglašava važnost rješavanja pitanja progona na temelju vjeroispovijesti ili uvjerenja te osuđuje progon manjina na tim osnovama u mnogim mjestima diljem svijeta; poziva države članice i ESVD da obrate osobitu pozornost na te slučajeve i reagiraju na njih na odgovarajući način; osuđuje zloupotrebu zakona o bogohuljenju u cilju perpetuiranja

diskriminacije i izražava žaljenje zbog korištenja religije i vjerskih institucija na štetu ljudskih prava u obliku progona, među ostalim i pravnog, osoba manjinskih uvjerenja ili pripadnika vjerskih manjina i zajednica, žena, LGBTIQ osoba i drugih osoba u osjetljivom položaju; ponovno ističe svoju osudu svakog pokušaja tijela ili vlada da uskrate ili zadiru u izbor vođa vjerskih zajednica i zajednica zagovornika istih uvjerenja; naglašava da su države odgovorne za promicanje i zaštitu ljudskih prava pripadnika manjina na temelju uvjerenja ili vjerskih manjina; ističe važnost inicijativa civilnog društva u tom pogledu;

70. poziva Komisiju i Vijeće da provedu ambiciozne programe za obranu slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja diljem svijeta, uključujući poticanje i podupiranje međunarodnih napora za prikupljanje dokaza o najtežim zločinima, izvođenje počinitelja pred sud, izvršenje kaznenih presuda i naknadu štete žrtvama; poziva Vijeće, Komisiju, ESVD i države članice da surađuju s trećim zemljama na donošenju mjera za sprečavanje zločina iz mržnje i borbu protiv njih;
71. napominje da već više od godinu dana nitko nije imenovan na mjesto posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja izvan EU-a; ponavlja svoj poziv Vijeću i Komisiji da što prije provedu transparentnu i sveobuhvatnu procjenu učinkovitosti i dodane vrijednosti položaja posebnog izaslanika, da posebnom izaslaniku osiguraju odgovarajuća sredstva te da na adekvatan način podupru njegov institucijski mandat, kapacitete i dužnosti;

Nacionalne, etničke i jezične manjine

72. podsjeća na obveze država da zaštite prava svojih nacionalnih, etničkih, kulturnih, vjerskih i jezičnih manjina unutar vlastitog teritorija; poziva Komisiju na potporu zaštite prava pripadnika manjina diljem svijeta, među ostalim u okviru njezina tematskog programa za ljudska prava i demokraciju;
73. poziva vlade partnerskih zemalja EU-a na poštovanje temeljnih ljudskih prava nacionalnih, etničkih i jezičnih manjina, uključujući njihovu kulturu, jezik, vjeroispovijest, tradicije i povijest, radi očuvanja njihovih kultura i raznolikosti; ponavlja da spomenute vlade trebaju ispunjavati obveze i dužnosti preuzete u okviru međunarodnih ugovora i sporazuma; izražava žaljenje zbog svih pokušaja da se prisilnom asimilacijom zanemare temeljna i ljudska prava etničkih i jezičnih manjina;

Pravo na sudjelovanje na slobodnim i poštenim izborima

74. ističe da je pravo na sudjelovanje u vođenju javnih poslova, posebno sudjelovanjem na izborima, ljudsko pravo samo po sebi, ali je i neodvojivo povezano s brojnim drugim ljudskim pravima čije je uživanje ključno za smislen izborni proces i koja su temelj demokratskog upravljanja;
75. snažno osuđuje narušavanje demokratskih vrijednosti u nizu trećih zemalja i izazove za integritet izbora, izbornu nasilje, zlouporabu administrativnih resursa od strane vladajućih stranaka, represiju nad političkim protivnicima, cenzuru neovisnih medija i prijetnje njima te porast dezinformacija; potiče EU da identificira i ispravi to vrlo zabrinjavajuće stanje te da iznese konkretne i učinkovite prijedloge, potvrđujući tako da je spreman preuzeti vodeću ulogu u promicanju demokratskih vrijednosti te slobodnih i

poštenih izbora u trećim zemljama;

76. izražava žaljenje zbog toga što se autoritarni i neliberalni režimi udaljavaju od zrelih demokracija, univerzalnih ljudskih prava i demokratskih standarda te manipuliranim izbornim procesima koji nisu slobodni, poštenu ni transparentni stvaraju lažan dojam legitimnosti; poziva EU i države članice da svim instrumentima koji su im na raspolaganju ojačaju promicanje demokratske otpornosti u trećim zemljama koje provodi Unija;
77. poziva na uspostavljanje zaštite demokratskih i izbornih procesa kao glavnog globalnog pitanja i na razvoj učinkovitog okvira za odgovor na sve vrste ometanja izbornih procesa u bliskoj suradnji s međunarodnim organizacijama kao što je OESS;

Korupcija i ljudska prava

78. smatra da korupcija olakšava, perpetuira i institucionalizira kršenja ljudskih prava te nerazmjerno utječe na najranjivije i marginalizirane pojedince i skupine u društvu; ustraje u tome da se EU i njegove države članice stoga moraju boriti protiv korupcije u svojem vanjskom djelovanju primjenom najviših standarda transparentnosti u pogledu pružanja financijskih sredstava trećim zemljama te pružanjem potpore organizacijama civilnog društva, novinarima i zviždačima koji se bore protiv korupcije, zagovarajući pritom uspostavu djelotvornih institucija za borbu protiv korupcije i donošenje čvrstih regulatornih okvira te boreći se protiv oaza bankovnih tajni i poreznih oaza;
79. poziva EU da usvoji alate protiv autoritarnih vođa i onih koji ih financijski potpomažu, uključujući one koji sudjeluju u izbornim prijevarama, za otkrivanje i zamrzavanje nezakonite imovine te da promiče primjenu univerzalne nadležnosti u slučajevima teških kršenja ljudskih prava;
80. svjestan je činjenice da EU ne može pružati dobar primjer u borbi protiv korupcije sve dok neke države članice i akteri koji djeluju u EU-u imaju nepovoljne rezultate u tom području; očekuje od Komisije i država članica da provedu konkretne mjere protiv zlouporaba u tom području; preporučuje da Parlament, Komisija i države članice pruže znatnu potporu organizacijama civilnog društva, novinarima i zviždačima koji se bore protiv korupcije;
81. ističe potrebu za razvijanjem načela i radom na uspostavljanju međunarodno priznate pravne definicije korupcije velikih razmjera, kojom se uzima u obzir njezin sustavni karakter, kao kaznenog djela u nacionalnom i međunarodnom pravu;
82. poziva na to da se aktualni slučajevi nekažnjavanja korupcije velikih razmjera riješe strožom provedbom zakona za borbu protiv korupcije kako bi se osigurala odgovornost počinitelja korupcije velikih razmjera; poziva na zauzimanje sveobuhvatnih pristupa koji uključuju reforme međunarodnih pravosudnih institucija, uključujući proširenje nadležnosti Međunarodnog kaznenog suda;

Globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava („Europski zakon Magnicki”)

83. pozdravlja donošenje globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava („Europski zakon Magnicki”) kao ključnu dopunu instrumentariju EU-a za djelovanje u

području ljudskih prava i vanjske politike, čime se jača uloga EU-a kao globalnog aktera za ljudska prava jer mu omogućuje donošenje restriktivnih mjera protiv pravnih i fizičkih osoba umiješanih u teška kršenja ljudskih prava u svijetu; pohvaljuje Vijeće za donošenje prvih ciljanih sankcija u okviru režima i poziva Vijeće da prema potrebi donese dodatne mjere; smatra da primjena globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava ne onemogućava niti isključuje uvođenje drugih instrumenata EU-a za zaštitu ljudskih prava, koji se mogu kombinirati i međusobno nadopunjavati; osuđuje sve proizvoljne i neopravdane restriktivne mjere nametnute EU-u ili drugim subjektima kao odgovor na odluke EU-a u okviru globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava; izražava žaljenje zbog činjenice da je Vijeće pri donošenju sankcija za pitanja ljudskih prava odlučilo primijeniti jednoglasno odlučivanje i ponovno poziva na uvođenje glasovanja kvalificiranom većinom;

84. ponavlja svoj zahtjev da se područje primjene globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava proširi na djela korupcije kako bi se osigurala stvarna usmjerenost na one koji ekonomski i financijski potpomažu kršenje ljudskih prava; ističe alternativnu mogućnost da Komisija podnese zakonodavni prijedlog za uspostavu novog režima tematskih sankcija za borbu protiv teške korupcije koja se definira na temelju Konvencije UN-a protiv korupcije; naglašava da je potrebna učinkovita strategija za provedbu globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava koja je u skladu s drugim vanjskim politikama EU-a, posebno u području ljudskih prava, te s postojećim međunarodnim okvirima za sankcije; naglašava da globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava mora poštovati načelo da se ne utječe negativno na opće stanovništvo ciljane zemlje u skladu s međunarodnim kaznenim pravom i međunarodnim humanitarnim pravom; podsjeća da je dosljedna i jednaka primjena restriktivnih mjera u svim državama članicama preduvjet za kredibilitet i djelotvornost vanjskog djelovanja EU-a; pozdravlja najavu Komisije da će do kraja 2021. provesti reviziju praksi kojima se dovode u pitanje sankcije kao i postojećih obveza izvješćivanja za države članice o njihovoj primjeni i provedbi; poziva Komisiju, u njezinoj ulozi čuvara Ugovorâ, i potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, kao osobu odgovornu za jedinstvo, dosljednost i djelotvornost vanjske politike EU-a, da osiguraju učinkovitost, razmjernost i odvrćuću prirodu nacionalnih odgovora na nepoštovanje restriktivnih mjera koje donosi EU;

Migracije i azil

85. ponovno potvrđuje neotuđiva ljudska prava migranata, izbjeglica i prisilno raseljenih osoba te traži da ih EU i njegove države članice u potpunosti poštuju i uključe u svoju suradnju s trećim zemljama, i u smislu uspostave visokih pravnih standarda i, što je podjednako važno, u smislu njihove operacionalizacije kako bi se zajamčila učinkovita zaštita tih prava u praksi; podsjeća da EU i njegove države članice u svojem vanjskom i izvanteritorijalnom djelovanju, sporazumima i suradnji u području migracija, granica i azila moraju poštovati i štiti ljudska prava, osobito ona utvrđena u Povelji o temeljnim pravima, uključujući pravo na život, slobodu i azil, a osobito pravo na pojedinačnu procjenu zahtjevâ za azil;
86. ponavlja svoj poziv Komisiji da provede reviziju učinka migracijske suradnje s trećim zemljama na ljudska prava, uključujući preliminarnu procjenu i evaluaciju mehanizama

praćenja, te da provede transparentne *ex ante* procjene rizika o učinku svake formalne, neformalne ili financijske suradnje EU-a s trećim zemljama na prava migranata, izbjeglica i prisilno raseljenih osoba; nadalje, poziva na veću transparentnost i odgovarajuću razinu parlamentarnog i demokratskog nadzora nad njegovim aktivnostima u tom području; ističe rizike povezane s neformalnim dogovorima o vraćanju i ponovnom prihvatu, koji ne podliježu sudskom nadzoru i stoga ne omogućuju učinkovitu pravnu zaštitu u slučaju kršenja ljudskih prava s kojima se suočavaju migranti i tražitelji azila; stoga ponovno poziva EU da zajamči da svi sporazumi sa zemljama koje nisu članice EU-a o suradnji u vezi s migracijama i ponovnom prihvatu budu strogo usklađeni s međunarodnim pravom o ljudskim pravima, pravom o izbjeglicama i pomorskim pravom, a osobito s Konvencijom o statusu izbjeglica; ustraje u tome da je potrebno integrirati ljudska prava u sve djelatnosti koje provode Frontex i Europski potporni ured za azil te ih u tom okviru nadzirati;

87. poziva EU i njegove države članice da riješe temeljne uzroke migracija te da podrže i promiču razvoj, ulažu u obrazovanje i pruže izravnu pomoć za poboljšanje životnih prilika, što bi moglo doprinijeti stabilnijim i održivijim društvima; u tom pogledu poziva Komisiju da prouči najbolje metode suradnje s trećim zemljama; apelira na EU i države članice da podupiru pravo izbjeglica i tražitelja azila na povratak u domovinu nakon što se okonča progon ili nasilje zbog kojih su migrirali, poštujući pritom zabranu prisilnog udaljenja ili vraćanja;
88. poziva Komisiju da pripremi zakonodavne prijedloge kako bi se državama članicama pružile potrebne zaštitne mjere za učinkovit odgovor na postupke trećih zemalja koje instrumentaliziraju migracije; poziva zemlje partnere i međunarodne organizacije da osiguraju provedbu pravnih okvira i ulože više napora u suradnju u području krijumčarenja migranata, te da pritom zajamče zaštitu migranata i spriječe njihovo iskorištavanje;
89. osuđuje broj smrtnih slučajeva do kojih je došlo na migracijskim rutama i ponovno poziva na uspostavljanje koordiniranog europskog pristupa za pružanje potpore i osiguravanje brzog i djelotvornog postupka identifikacije osoba preminulih na putu prema EU-u; izražava žaljenje zbog toga što su neki potencijalni tražitelji azila vraćeni na granicu ili deportirani u mjesta gdje im je život bio u opasnosti, protivno međunarodnom pravu i posebice pravu na azil; osuđuje napade na nevladine organizacije koje pomažu migrantima; traži da EU i njegove države članice budu potpuno transparentni kad je riječ o dodjeli sredstava trećim zemljama za suradnju u vezi s migracijama te da se pobrinu da takva suradnja ni izravno ni neizravno ne koristi državnim tijelima uključenima u kršenje ljudskih prava; ustraje u tome da je potrebno definirati okvire za zaštitu migranata, posebno otvaranjem sigurnih i zakonitih putova za migrante i boljim pristupom humanitarnim vizama, te poboljšanjem njihove primjene; poziva Europski parlament da nadzire migracijske sporazume;

Međunarodno humanitarno pravo

90. ističe da je univerzalno poštovanje međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o ljudskim pravima iznimno važno i traži da strane u oružanim sukobima u svijetu osiguraju potpun, pravodoban i neometan pristup humanitarnih agencija ugroženom stanovništvu i područjima te da zaštite civilno stanovništvo, posebno žene i djecu, kao i

humanitarne i zdravstvene radnike, kako je zajamčeno Ženevskim konvencijama i njihovim dopunskim protokolima; ističe važnost doprinošenja stvaranju humanitarnih koridora za hitne situacije, uključujući one koje obuhvaćaju rizik ili neposrednu opasnost od eskalacije raširenih i teških kršenja ljudskih prava;

91. ponavlja da bi EU i njegove države članice trebali aktivno podupirati poziv glavnog tajnika UN-a i Vijeća sigurnosti UN-a na globalni prekid vatre, uključujući učinkovitim mjerama protiv nezakonite trgovine oružjem i poboljšavanjem transparentnosti i odgovornosti država članica kad je riječ o izvozu oružja; izražava žaljenje zbog činjenice da su pandemija bolesti COVID-19 i njezini učinci povećali političko nasilje, pojačali natjecanje među oružanim skupinama i pogoršali dugotrajne napetosti, dok su žrtve postale još manje zaštićene; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog porasta seksualnog nasilja povezanog sa sukobima u tom kontekstu, unatoč tome što je 2020. obilježena 20. godišnjica Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti;
92. podsjeća na svoju Rezoluciju od 27. veljače 2014. o upotrebi naoružanih bespilotnih letjelica¹¹ te izražava da je i dalje zabrinut zbog njihove upotrebe izvan međunarodnog pravnog okvira; ponovno poziva EU da hitno izradi pravno obvezujući okvir za upotrebu naoružanih bespilotnih letjelica kako bi se njime zajamčilo da države članice u skladu sa svojim zakonskim obvezama ne provode nezakonita ciljana ubojstva ili da ne omogućuju trećim zemljama da provode takva ubojstva; nadalje, poziva Komisiju da na pravilan način obavješćuje Parlament o upotrebi financijskih sredstava EU-a za sve istraživačke i razvojne projekte povezane s izradom bespilotnih letjelica; poziva na provedbu procjena učinka daljnjih projekata razvoja bespilotnih letjelica na ljudska prava; podsjeća na svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima¹² i potiče potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika i države članice da zabrane razvoj, proizvodnju i upotrebu u potpunosti autonomnog oružja za koje ne postoji mogućnost smislene ljudske kontrole ključnih funkcija odabira i napada meta; inzistira na pokretanju međunarodnih pregovora o pravno obvezujućem instrumentu kojim bi se zabranila smrtonosna autonomna oružja bez djelotvorne ljudske kontrole; potiče potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika i države članice da usvoje zajedničko stajalište za međunarodne pregovore u tom pogledu;

Postojanje ratova i sukoba diljem svijeta i njihov utjecaj na ljudska prava

93. ističe višeslojnu prijetnju ostvarivanju ljudskih prava prouzročenu modernim oružanim sukobima, u kojima osim država često sudjeluju nedržavni agenti i terorističke organizacije te koji imaju katastrofalne humanitarne posljedice; ističe kršenja i povrede ljudskih prava od strane privatnih vojnih i zaštitarskih društava; naglašava da žrtve kršenja ljudskih prava imaju vrlo ograničen pristup pravosuđu na područjima kao što su okupirana ili pripojena područja, među ostalim u područjima zamrznutih sukoba, gdje ne postoje razvijene pravne i institucionalizirane strukture za zaštitu ljudskih prava ili su one neodgovarajuće; ponavlja svoj poziv EU-u da ojača svoj odgovor na sukobe, za što bi trebao u potpunosti razviti i biti u mogućnosti samostalno upotrebljavati vlastite instrumente, također u suradnji s partnerskim zemljama i regionalnim organizacijama, uključujući snažan naglasak na humanitarnu pomoć, sprečavanje sukoba, tranzicijsko pravosuđe, posredovanje i pružanje dobrih usluga, kao i pomirenje, rješavanje temeljnih

¹¹ SL C 285, 29.8.2017., str. 110.

¹² SL C 433, 23.12.2019., str. 86.

uzroka sukoba i pružanje potrebne potpore međunarodnim misijama za izgradnju i očuvanje mira, kao i misijama EU-a u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike te operacijama obnove nakon sukoba kojima se podupiru i primjenjuju snažna integracija i nadzor nad ljudskim pravima i snažna rodna perspektiva;

94. pozdravlja novi koncept mirovnog posredovanja EU-a kojim se alati EU-a za upravljanje krizama proširuju na širi cilj preobrazbe sukoba te potiče razvoj daljnjih alata i kapaciteta za dijalog u tom području; ponavlja svoj poziv državama članicama da pomognu obuzdati oružane sukobe i ozbiljna kršenja ljudskih prava ili međunarodnog humanitarnog prava strogo poštujući odredbe članka 7. Ugovora UN-a o trgovini oružjem o izvozu i procjeni izvoza i Kodeksa ponašanja EU-a pri izvozu oružja, uključujući kad je riječ o prijenosu oružja i opreme za nadzor i praćenje koje bi dovelo do stvaranja rizika da će država uvoznica ili nedržavni subjekti počinuti ili omogućiti kršenja ljudskih prava ili međunarodnog humanitarnog prava; ponovno poziva na strože kontrole izvoza oružja iz EU-a na razini EU-a, bolju kontrolu krajnje uporabe izvezenog oružja i bolju koordinaciju nacionalnih odluka o izvozu oružja;
95. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika i Vijeće da posebnu pozornost posvete stanju ljudskih prava na okupiranim ili pripojenim područjima te da poduzmu učinkovite mjere kako bi se spriječila teška kršenja ljudskih prava na terenu; ustraje u važnosti jamčenja dosljednosti politike EU-a kad je riječ o slučajevima okupacije ili pripojenja teritorija; podsjeća da bi se u svim takvim slučajevima politika EU-a trebala voditi međunarodnim humanitarnim pravom, uključujući u slučajevima dugotrajne okupacije; ističe odgovornost korporacija sa sjedištem u EU-u da primjenjuju najstrožu politiku dužne pažnje za sve gospodarske i financijske aktivnosti unutar tih teritorija ili u suradnji s njima te da osiguraju strogu usklađenost s međunarodnim pravom i politikom sankcija EU-a ako su primjenjivi na te situacije;

Tranzicijsko pravosuđe

96. poziva na promicanje procesa tranzicijskog pravosuđa kojima se osnažuju civilno društvo, žrtve, marginalizirano i ugroženo stanovništvo, žene, djeca, mladi te ruralno i urbano stanovništvo; potiče stvaranje poveznica između trajnih struktura kao što su nacionalni sustavi pravosuđa, nacionalne institucije i mreže za sprečavanje najtežih zločina te inicijative tranzicijskog pravosuđa; naglašava potrebu da se žrtvama i pogođenim zajednicama osiguraju alati, prostor i pristup informacijama;

Dužna pažnja i društveno odgovorno poslovanje

97. naglašava da EU ima jedinstvenu priliku izvršiti utjecaj na poduzeća u pogledu poštovanja ljudskih prava na globalnoj razini predstojećim obvezujućim zakonodavstvom EU-a o korporativnoj dužnoj pažnji i korporativnoj odgovornosti, čime bi se poduzeća obvezala na identifikaciju, sprečavanje, priopćivanje, odgovornost i djelotvorno ispravljanje potencijalnih i/ili stvarnih negativnih učinaka na ljudska prava, okoliš i dobro upravljanje u cijelom vrijednosnom lancu te uspostavu režima građanskopravne odgovornosti, osiguravanje pristupa pravosuđu za žrtve i jamčenje odgovornosti; traži da se to zakonodavstvo primjenjuje na sva velika poduzeća na koja se primjenjuje pravo države članice, koja imaju poslovni nastan na teritoriju Unije ili posluju na unutarnjem tržištu, kao i na mala i srednja poduzeća (MSP-ove) javno

uvrštena na burzu te MSP-ove u sektorima visokog rizika, imajući u vidu načelo proporcionalnosti; naglašava potrebu za uvođenjem i provedbom administrativnih kontrola i sankcija kako bi zakonodavstvo bilo učinkovito i kako bi se osigurali jednaki uvjeti za poduzetnike; smatra da bi strategije dužne pažnje poduzeća trebalo definirati i provesti smislenim i redovitim savjetovanjem s dionicima te ih staviti na raspolaganje javnosti; pozdravlja, kao konstruktivne korake u tom području, činjenicu da je 2020. u potpunosti stupila na snagu Uredba EU-a o taksonomiji¹³, a 2021. Uredba o mineralima iz područja zahvaćenih sukobima¹⁴;

98. ponavlja da je otprilike dvije trećine boraca za ljudska prava ubijenih prošle godine diljem svijeta bilo angažirano na zaštiti svojih zemljišta i okoliša te na zaštiti prava autohtonih naroda, često u poslovnom kontekstu; naglašava sve važniju potrebu, koju su izrazili borci za ljudska prava, da EU provede obvezno zakonodavstvo o dužnoj pažnji u pogledu ljudskih prava za poduzeća;
99. ponavlja svoje pozive na suzbijanje i iskorjenjivanje prisilnog rada i drugih oblika kršenja ljudskih prava u lancima opskrbe, uključujući zlouporabe okolišnih, autohtonih i radničkih prava te prijetnje i napade na borce za ljudska prava; poziva institucije EU-a da budu primjer i provedu temeljite procjene dužne pažnje dobavljača, uključujući podizvođače, koji dolaze izvan EU-a; poziva Komisiju i Vijeće da zabrane sav uvoz proizvoda koji su rezultat teških kršenja ljudskih prava, uključujući prisilni rad na ravnopravnoj osnovi; poziva europska poduzeća da ispune svoju korporativnu odgovornost provođenjem temeljite revizije svojih lanaca opskrbe kako bi se osiguralo da nisu uključena u kršenja ljudskih prava;
100. napominje da se 2021. obilježava deseta godišnjica Vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, istinskog okvira čije smjernice, posebno one iz trećeg stupa usmjerene na pristup pravnim lijekovima i poštovanje boraca za ljudska prava, pružaju ključnu strukturu za suradnju s trećim zemljama u području prevencije, kao i u pogledu pristupa žrtava pravosudnim i nepravosudnim mehanizmima za podnošenje pritužbi i pravnu zaštitu; ističe da je važno da sve zemlje u potpunosti provode Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima te poziva države članice EU-a koje još nisu donijele nacionalne akcijske planove o poslovanju i ljudskim pravima da to što prije učine; naglašava potrebu za uspostavom međunarodnog obvezujućeg instrumenta za reguliranje aktivnosti transnacionalnih korporacija i drugih poduzeća u međunarodnom pravu o ljudskim pravima; potiče EU i njegove države članice na konstruktivno sudjelovanje u radu međuvladine radne skupine UN-a o transnacionalnim korporacijama i drugim trgovačkim društvima u području ljudskih prava; smatra da je to nužan korak naprijed u promicanju i zaštiti ljudskih prava;

Važnost snažnih klauzula o ljudskim pravima u međunarodnim sporazumima

101. ponavlja svoj poziv na sustavno uvrštavanje provedivih klauzula o ljudskim pravima u sve sporazume između EU-a i zemalja koje nisu njegove članice, uključujući sporazume o slobodnoj trgovini, sporazume o pridruživanju i zasebne sporazume o zaštiti ulaganja; poziva na bolju primjenu tih klauzula, uključujući uspostavu namjenskih mehanizama za nadzor i rješavanje problema; traži da se te odredbe provode prema jasnim mjerilima

---

¹³ SL L 198, 22.6.2020., str. 13.

¹⁴ SL L 130, 19.5.2017., str. 1.

i da ih se prati uz sudjelovanje Parlamenta, civilnog društva i relevantnih međunarodnih organizacija; ističe da bi uspostava posebnih mjerila mogla navesti EU da istraži uvođenje proporcionalnosti u sankcije za neusklađenost; ističe da bi kršenja sporazuma trebala izazvati jasne posljedice, uključujući, kao krajnju mjeru, suspenziju ili povlačenje EU-a iz sporazuma za najteže ili kontinuirane slučajeve kršenja ljudskih prava; preporučuje da se u sve trgovinske sporazume i sporazume o stranim ulaganjima uvrste mehanizmi praćenja ljudskih prava, kao i mehanizmi za podnošenje pritužbi, kako bi se pogođenim građanima i lokalnim dionicima zajamčila učinkovita primjena pravnog lijeka;

Trgovina i opći sustav povlastica (OSP)

102. ističe snažnu vezu između trgovine i ljudskih prava te poticajnu ulogu koju pristup trgovini ima na poštovanje uvjeta u pogledu ljudskih prava za treće zemlje; prima na znanje nedavni prijedlog Komisije za reviziju Uredbe o OSP-u¹⁵, što je prilika za dodatno osnaživanje te veze; ističe potreban doprinos OSP-a ostvarenju ciljeva europskog zelenog plana, kao i drugih javnih politika, i predlaže da se istraži mogućnost pružanja povlaštenog tretmana za održive proizvode; ističe da pristup statusu OSP+ ovisi o poštovanju međunarodnih konvencija i napretku u području ljudskih prava te traži strogu primjenu tih uvjeta na partnerske zemlje, uključujući, ako je to opravdano, ukidanje statusa OSP+; poziva Komisiju da upotrebljava jasna i transparentna referentna mjerila pri procjeni usklađenosti s obvezama u okviru sustava OSP+;
103. ističe da je potreban kontinuiran angažman i dijalog između EU-a i svih dionika u zemljama korisnicama, posebno organizacija civilnog društva i sindikata, te daljnje poboljšanje transparentnosti i nadzora kako bi se osiguralo da opći sustav carinskih povlastica ispunjava svoj cilj održivog razvoja i dobrog upravljanja;

Digitalne tehnologije

104. ističe važnu ulogu digitalnih tehnologija, posebno tijekom pandemije bolesti COVID-19; naglašava da će se te tehnologije i dalje primjenjivati diljem svijeta u razdoblju nakon pandemije te da bi ih trebalo na odgovarajući način regulirati kako bi se iskoristile njihove prednosti, izbjegavajući pritom njihove negativne učinke na ljudska prava; posebno naglašava važnost učinkovitih zaštitnih mjera za pravo na privatnost i zaštitu podataka u sustavima masovnog nadzora povezanima sa zdravljem te važnost njihove proporcionalne uporabe, koja bi također trebala biti vremenski ograničena; ističe očite rizike povezane s neprikladnim korištenjem nadzornih tehnologija protiv boraca za ljudska prava, članova oporbe, novinara, civilnog društva i drugih, posebno zato što su takve tehnologije velika prepreka obrani ljudskih prava, predstavljaju rizik za privatnost i slobodu izražavanja te su ozbiljna prijetnja demokratskim institucijama; poziva EU da hitno osmisli čvrst regulatorni okvir u tom području kako bi se zajamčilo da je upotreba tih tehnologija u skladu s međunarodnim standardima u području ljudskih prava; poziva EU i njegove države članice da osiguraju puno poštovanje ljudskih prava i odgovarajuću provjeru izvoza europske nadzorne tehnologije i tehničke opreme; poziva EU i njegove države članice da surađuju s vladama trećih zemalja kako bi se okončale represivne zakonodavne prakse u području kibersigurnosti i borbe protiv

---

¹⁵ Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o primjeni općeg sustava carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (COM(2021)0579).

terorizma; poziva EU da poduzme inicijativu za promicanje hitnog globalnog moratorija na prodaju, prijenos i upotrebu špijunskih softvera;

105. prima na znanje koristi koje donosi povećana upotreba umjetne inteligencije, ali naglašava da se tehnologije moraju razvijati, uvoditi i upotrebljavati pod smislenim ljudskim nadzorom, uz potpunu transparentnost i jamčenje odgovornosti i nediskriminacije, posebno kako bi se izbjegla pristranost u automatiziranim odlukama i kršenja zaštite podataka;
106. naglašava ključnu ulogu društvenih platformi u promicanju slobode izražavanja i organizacije, ali naglašava potrebu za odgovarajućim zaštitnim mjerama kako bi se spriječili, s jedne strane, manipulacija i neopravdano ograničavanje i probiranje korisničkog sadržaja, uključujući automatiziranu cenzuru, a s druge strane širenje govora mržnje, lažnih vijesti, dezinformacija i namjerno štetnog sadržaja; poziva EU da predloži načine olakšavanja rada boraca za ljudska prava na internetu i apelira na to da se uvidi da bi u svim okolnostima trebalo promicati i štititi raspravu o ljudskim pravima; pozdravlja donošenje novih pravila EU-a za kontrolu izvoza, brokeringa, tehničke pomoći, provoza i prijenosa tehnologije s dvojnog namjenom;
107. naglašava da se demokracija suočava sa sve većim prijetnjama zbog prikrivenog stranog financiranja, dezinformacija i drugih oblika uplitanja na internetu te naglašava činjenicu da su u autoritarnim državama internet i kiberprostor često jedino područje bez državne kontrole i cenzure boraca za ljudska prava, slobodnih medija i prodemokratske oporbe; poziva Komisiju i Vijeće da se pobrinu za snažniji odgovor EU-a kao i rad na izradi međunarodnih zaštitnih mjera protiv dezinformiranja, kibernetičkih napada i drugih hibridnih prijetnji koje dolaze od zlonamjernih stranih aktera koji nastoje ugroziti društvenu otpornost i demokratske procese diljem EU-a, u našem susjedstvu i šire; ističe potrebu za snažnijom javnom potporom pronalaska novih načina sprječavanja širenja lažnih vijesti;

Smrtna kazna, mučenje i drugi oblici zlostavljanja

108. ponavlja svoje snažno protivljenje smrtnoj kazni s obzirom na njezinu okrutnost i nepovratnost te traži od EU-a da pojača svoje napore u zagovaranju njezina univerzalnog ukidanja; ističe da se 2020. pojavio pozitivan trend prema uvođenju moratorija na pogubljenja s ciljem potpunog ukidanja smrtno kazne, pri čemu su 123 države glasovale za rezoluciju Opće skupštine UN-a o tom pitanju; međutim, izražava duboku zabrinutost zbog dramatičnog povećanja broja pogubljenja u određenim zemljama; apelira na EU i njegove države članice da se zalažu za ukidanje smrtno kazne na svim međunarodnim forumima i za najširu moguću potporu tom stajalištu;
109. izražava žaljenje zbog činjenice da su mučenje i neljudsko ili ponižavajuće postupanje i dalje rašireni u mnogim zemljama te traži od EU-a da pojača napore usmjerene na iskorjenjivanje tih praksi, te da istodobno podupire žrtve i promiče mehanizme za privođenje počinitelja pravdi; potiče zemlje koje to još nisu učinile da ratificiraju Konvenciju UN-a protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja i njezin fakultativni protokol; prepoznaje važnost organizacija civilnog društva i boraca za ljudska prava u borbi protiv mučenja i drugih oblika

zlostavljanja; najoštrije osuđuje kršenja ljudskih prava prijavljena u mjestima pritvora i poziva na sustavnu istragu svih navoda o kršenjima;

o

o o

110. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava, vladama i parlamentima država članica, Vijeću sigurnosti UN-a, glavnom tajniku UN-a, predsjedniku 76. zasjedanja Opće skupštine UN-a, predsjednici Vijeća UN-a za ljudska prava, visokoj povjerenici UN-a za ljudska prava te voditeljima delegacija EU-a.

16.11.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST

upućeno Odboru za vanjske poslove

o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2021.
(2021/2181(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Hilde Vautmans

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena od 18. prosinca 1979.,
  - uzimajući u obzir strategiju EU-a o pravima djeteta (2021. – 2024.),
  - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost upućeno Odboru za vanjske poslove o godišnjem izvješću EU-a naslovljenom „Ljudska prava i demokracija u svijetu 2019.“,
  - uzimajući u obzir Program održivog razvoja do 2030. donesen u rujnu 2015., a posebno 1., 4., 5., 8. i 10. cilj tog programa,
  - uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe od 11. svibnja 2011. o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija),
  - uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 16. rujna 2021. s preporukama Komisiji o utvrđivanju rodno uvjetovanog nasilja kao novog područja kriminaliteta u članku 83. stavku 1. UFEU-a¹,
  - uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju iz rujna 1995.,
  - uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost III (GAP III) od 25. studenoga 2020.,
- A. budući da se u Pekinškoj deklaraciji naglašava važnost jednakih prava i mogućnosti za

---

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0388.

žene i ravnopravnog sudjelovanja žena u donošenju odluka;

- B. budući da su u sklopu Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III predviđeni konkretni alati i obveze za jačanje uloge EU-a u promicanju rodne ravnopravnosti;
- C. budući da se procjenjuje da je 736 milijuna žena u svijetu (gotovo trećina svih žena) barem jednom u životu bilo izloženo nasilju intimnog partnera, seksualnom nasilju izvan veze ili objema vrstama nasilja²; budući da rodno uvjetovano nasilje predstavlja kršenje temeljnih i ljudskih prava žena i jednu od najvećih prepreka za postizanje rodne ravnopravnosti; budući da je život bez nasilja preduvjet za ravnopravnost; budući da svake godine svako drugo dijete doživi nasilje;
- D. budući da su žene i djevojčice nerazmjerno pogođene kriznim situacijama kao što su one koje proizlaze iz oružanih sukoba, prirodnih katastrofa i klimatskih promjena; budući da zelena tranzicija mora biti rodno pravedna; budući da nasilje kojem su žene i djevojčice izložene tijekom oružanih sukoba može biti fizičko, seksualno ili psihičko, da počinitelji mogu biti državni i nedržavni akteri te da može uključivati ubojstva, nezakonita ubojstva, mučenja i druge oblike okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, otmice, sakaćenja, prisilno novačenje žena boraca, silovanja, seksualno ropstvo, seksualno iskorištavanje, prisilne nestanke, proizvoljna pritvaranja, prisilne brakove, prisilnu prostituciju, prisilne pobačaje, prisilne trudnoće i prisilne sterilizacije;
- E. budući da pandemija bolesti COVID-19 i njezine posljedice nerazmjerno pogađaju žene diljem svijeta te da je pandemija pogoršala postojeće rodne nejednakosti; budući da politike oporavka moraju biti transformativne i rodno pravedne kako bi se te nejednakosti iskorijenile; budući da pandemija bolesti COVID-19 predstavlja dodatno opterećuje za najranjivije skupine društva diljem svijeta, primjerice žene i djevojčice, koje su i dalje najranjivije i tijekom pandemije sve više izložene nasilju u kućanstvu, nasilju intimnog partnera, zlostavljanju, seksualnom iskorištavanju, trgovini ljudima, ranim i prisilnim brakovima, silovanju kao ratnom oružju i gospodarskoj diskriminaciji;
- F. budući da su, prema podacima, žene i dalje nedovoljno zastupljene na svim razinama donošenja odluka diljem svijeta te da smo daleko od postizanja rodne ravnopravnosti u političkom životu³;
- G. budući da su u strategiji EU-a o pravima djeteta utvrđene ključne mjere u globalnim smjerovima politika EU-a, kao i okvir za unapređenje prava djece diljem svijeta, i predložene konkretne mjere za zaštitu, promicanje i ostvarivanje prava djece; budući da bi djevojčice diljem svijeta trebalo bi imati ista prava i trebalo bi moći živjeti bez diskriminacije i zastrašivanja bilo koje vrste; budući da 129 milijuna djevojčica u svijetu ne pohađa školu, uključujući 32 milijuna njih osnovnoškolske dobi, 30 milijuna mlađe srednjoškolske dobi i 67 milijuna starije srednjoškolske dobi; budući da je u

---

² UN Women, *Facts and figures: Ending violence against women* („Činjenice i statistika: Okončajmo nasilje nad ženama”), <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures>. Stranici pristupljeno 24. rujna 2021.

³ UN Women, *Facts and figures: Women's leadership and political participation* („Vodstvo i političko sudjelovanje žena”), <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/leadership-and-political-participation/facts-and-figures>. Stranici pristupljeno 18. studenoga 2021.

zemljama pogođenima sukobom vjerojatnost da djevojčice ne pohađaju školu dvostruko veća nego u zemljama koje nisu pogođene sukobom⁴; budući da je brak s djetetom još uvijek prisutan problem i da ima razarajući učinak na prava djevojčica i žena te na zdravlje djevojčica jer su u takvom braku djevojčice izložene seksualnom zlostavljanju, nasilju u obitelji, pa čak i tzv. ubojstvima iz časti;

- H. budući da je došlo do znatnog nazadovanja u pogledu prava žena i pripadnika skupine LGBTIQ+, i unutar i izvan EU-a, posebno u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravlja i spolnih i reproduktivnih prava; budući da prava žena i djevojčica još uvijek nisu zajamčena u mnogim dijelovima svijeta i da se prostor za organizacije civilnog društva, a posebno za organizacije za prava žena te feminističke i lokalne organizacije, u mnogim zemljama smanjuje; budući da je univerzalni pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju i spolnim i reproduktivnim pravima, uključujući siguran i zakonit pobačaj, temeljno pravo i preduvjet za rodnu ravnopravnost; budući da su kršenja spolnog i reproduktivnog zdravlja i spolnih i reproduktivnih prava, kao što su prisilna sterilizacija, prisilni pobačaj, prisilna trudnoća, uskraćivanje ili odgoda sigurnog pobačaja i/ili skrbi nakon pobačaja, prisilni nastavak trudnoće te porodničko i ginekološko nasilje oblici rodno uvjetovanog nasilja koji se mogu smatrati mučenjem ili okrutnim, neljudskim ili ponižavajućim postupanjem;
1. ponavlja da je važno promicati rodnu ravnopravnost i prava žena kao sastavni dio ljudskih prava, demokracije i vladavine prava; naglašava da je rodna ravnopravnost središnja vrijednost EU-a i jedno od njegovih zajedničkih i temeljnih načela utvrđenih člankom 2. i člankom 3. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji, člancima 8. i 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i člankom 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima; naglašava da je rodno osviještena politika službeni politički pristup, ugrađen u ugovore EU-a, za promicanje rodne ravnopravnosti u vanjskim politikama i programima EU-a, usporedno s njegovim unutarnjim politikama; naglašava potrebu za intersekcijskim pristupom rodnoj ravnopravnosti; poziva Komisiju da provede strategiju EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. – 2025.;
  2. žali zbog porasta nasilja nad ženama i djevojčicama diljem svijeta, osobito tijekom pandemije bolesti COVID-19; smatra da je nasilje napad na ljudsko dostojanstvo; poziva EU, njegove države članice i njihove partnere u međunarodnoj zajednici da se snažnije obvežu, izdvoje više sredstava te da ciljano i usklađeno djeluju u borbi protiv svih oblika rodno uvjetovanog nasilja, uključujući seksualno, fizičko i psihološko nasilje; posebno poziva na jačanje nadzora i provjere nasilja intimnog partnera i femicida, što je najekstremniji oblik rodno uvjetovane diskriminacije; poziva EU da uzme u obzir činjenicu da rodno uvjetovano nasilje predstavlja kršenje temeljnih prava sadržanih u Povelji o temeljnim pravima, kao što su pravo na ljudsko dostojanstvo, pravo na život, pravo na fizički i mentalni integritet, zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, zabrana ropstva i prisilnog rada, pravo na slobodu i sigurnost te pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života; poziva EU da to uzme u obzir pri provedbi politika ljudskih prava na globalnoj razini; ističe činjenicu da se žene, među ostalim, ubijaju na temelju, među ostalim, lažnih optužbi za vraćanje, štetnih stereotipa i njihove seksualne orijentacije⁵; pozdravlja zajedničke napore i

⁴ UNICEF, *Girls' education* („Obrazovanje djevojčica”), <https://www.unicef.org/education/girls-education>. Stranici pristupljeno 18. studenoga 2021.

⁵ Ured UN-a za droge i kriminal, *Global study on homicide – Gender-related killing of women and girls*,

ulaganja EU-a, zajedno s UN-om, u cilju pokretanja inicijative *Spotlight*, čiji je cilj uklanjanje svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama;

3. ističe porast rodno uvjetovanog nasilja tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 i poziva na prilagođene mjere u tom pogledu; poziva Komisiju i države članice da izrade protokol EU-a o rodno uvjetovanom nasilju u kriznim vremenima i da u njega uključe službe zaštite za žrtve, kao što su dežurne telefonske linije, službe za pružanje sigurnog smještaja i zdravstvene službe, kao „osnovne službe” u državama članicama kako bi se spriječilo rodno uvjetovano nasilje i pružila potpora žrtvama nasilja tijekom kriza kao što je pandemija bolesti COVID-19; ističe da bi to mogao biti model za druge zemlje i regije u svijetu;
4. naglašava da procjene koje je objavila Svjetska zdravstvena organizacija pokazuju da je otprilike svaka treća (30 %) žena u svijetu tijekom života bila izložena fizičkom i/ili seksualnom nasilju intimnog partnera ili nepartnerskom seksualnom nasilju; naglašava da je u većini slučajeva riječ o nasilju intimnog partnera; ističe činjenicu da svakoga dana 137 žena biva ubijeno od strane člana obitelji; poziva EU i globalne aktere da snažno osude nasilje intimnog partnera i da iskoriste sve dostupne instrumente za sprečavanje nasilja intimnog partnera, zaštitu žrtava i kazneni progon počinitelja; osuđuje zločine počinjene nad djevojčicama i ženama unutar obitelji, u odnosu na ono što se smatra neprimjerenim ponašanjem kako bi se navodno povratio ugled obitelji;
5. poziva EU da bude primjer drugima; potiče Vijeće da zaključi postupak pristupanja EU-a Istanbulske konvenciji; ponavlja svoj poziv državama članicama koje to nisu učinile da hitno zaključe ratifikaciju Istanbulske konvencije; zgrožen je odlukom Turske da se povuče iz Istanbulske konvencije i osuđuje pokušaje nekih država da opozovu već poduzete mjere u provedbi Istanbulske konvencije i u borbi protiv nasilja nad ženama; ponavlja svoj poziv državama članicama da stupe u pregovore o dodavanju rodno uvjetovanog nasilja na popis kaznenih djela iz članka 83. stavku 1. UFEU-a; poziva Vijeće i Komisiju da zajamče potpunu integraciju Konvencije u buduću direktivu EU-a o borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja;
6. potiče visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiju i Vijeće da dosljedno provode strategiju za rodnu ravnopravnost, da budu glasnjiji i da poduzmu učinkovite i konkretne mjere te da se suprotstave svim daljnjim pokušajima smanjenja koristi za prava žena i pripadnika zajednice LGBTIQ+ te rodnu ravnopravnost u EU-u i svijetu; poziva EU i države članice da rodnu ravnopravnost te spolno i reproduktivno zdravlje i spolna i reproduktivna prava promiču u svim svojim vanjskim djelovanjima, uključujući u multilateralnim i bilateralnim forumima; podsjeća na hitnu potrebu za znatnim financiranjem mjera potpore, zaštite i dodatnog poboljšanja univerzalnoga pristupa spolnom i reproduktivnom zdravlju i spolnim i reproduktivnim pravima; podsjeća da su spolno i reproduktivno zdravlje i spolna i reproduktivna prava te dobno prilagođen i sveobuhvatan spolni odgoj koji se temelji na ljudskim pravima, a ne na osudama i kojim se kritički promišljaju rodne norme, rodna ravnopravnost, dinamika moći u odnosima te pitanja pristanka i poštovanja granica ključni;
7. poziva EU i države članice na ponovnu potvrdu neotuđivih prava žena na tjelesni integritet, dignitet i samostalno odlučivanje; u tom pogledu ističe potrebu za cjenovno

---

(Globalna studija o ubojstvu – Ubojstvo žena i djevojčica povezano s rodom), Beč, 2019.

pristupačnim modernim metodama kontracepcije, proizvodima za kontracepciju, savjetovanjem o planiranju obitelji i informacijama o kontracepciji; osuđuje porodičko i ginekološko nasilje, što se odnosi i na uskraćivanje liječenja, verbalno ponižavanje, invazivne prakse, zanemarivanje boli i nepotrebnu upotrebu lijekova i seksualne napade; naglašava potrebu za zaštitom žena i djevojčica od tog oblika nasilja;

8. žali zbog činjenice da su žene i dalje nedovoljno zastupljene na političkim i drugim vodećim položajima za oblikovanje politika diljem svijeta; naglašava da samo 26 žena u 24 zemlje obnaša dužnost čelnice države i/ili vlade te da žene čine samo 25 % svih zastupnika u nacionalnim parlamentima; osuđuje činjenicu da žene u nekim zemljama i dalje imaju ograničen pristup postupcima donošenja odluka te da su im na taj način uskraćena temeljna građanska prava; poziva EU i partnerske zemlje da provedu mjere kojima će se zajamčiti puno sudjelovanje i uključenost žena u političkom, poslovnom i javnom životu te da ispune obveze preuzete u okviru Programa održivog razvoja do 2030. i ciljeva održivog razvoja, s posebnim naglaskom na 5. cilju održivog razvoja usmjerenom na postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena; poziva čelnike u Europi i diljem svijeta da ubrzaju procese društvenog razvoja kako bi sve žene i djevojčice mogle voditi neovisne i samoodređene živote; poziva EU da bude primjer drugima i ponavlja svoj poziv Vijeću da u tom pogledu deblokira Direktivu o ženama u upravnim odborima;
9. osuđuje ciljano nasilje nad ženama i djevojčicama u oružanim sukobima; primjećuje da je Vijeće sigurnosti UN-a jednoglasno izglasalo rezoluciju u kojoj je silovanje opisano kao ratna taktika s ciljem dominacije i usađivanja straha te kao prijetnja međunarodnoj sigurnosti⁶; ponavlja navode iz Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 1820 (2008) prema kojima silovanje i drugi oblici seksualnog nasilja mogu predstavljati zločine protiv čovječnosti, ratne zločine ili temeljni čin u pogledu genocida; poziva na odlučno djelovanje kako bi se okončala uporaba seksualnog nasilja kao ratnog oružja, kako bi se žrtvama pružila zaštita, pomoć i veći pristup pravdi te podigla razina osviještenosti o specifičnostima situacije u kojoj se nalaze ratna djeca i diskriminaciji s kojom su suočena; poziva EU da zajamči rodno osjetljivo pružanje humanitarne pomoći na temelju procjena potreba iz rodne perspektive, uz redovito savjetovanje s organizacijama civilnog društva i provođenje istraživanja među ženama, uključujući interno raseljene žene; naglašava važnost uključivanja žena u mirovne pregovore;
10. pohvaljuje nezamjenjiv rad boraca za ljudska prava žena i traži od EU-a da pojača napore kako bi im se pružili potpora i zaštita; zabrinut je zbog stanja ljudskih prava, a posebno zbog ljudskih prava boraca za prava žena diljem svijeta; poziva EU da uzme u obzir rodno specifične prijetnje, potrebe i izazove s kojima se suočavaju borci za ljudska prava žena te potiče institucije EU-a da im zajamče pristup posebnim mehanizmima zaštite, da od partnerskih zemalja zatraže da zakonom zaštite borce za ljudska prava žena te da pruže političku i povećanu izravnu financijsku potporu za financiranje lokalnih organizacija civilnog društva, posebno onih koje rade na obrani prava žena i djevojčica, pripadnika zajednice LGBTIQ+ i drugih marginaliziranih skupina; osuđuje sve oblike represije nad aktivistima koji se bore za ljudska prava žena

---

⁶ Ured visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava, *Rape: Weapon of War* (Silovanje: Ratno oružje), <https://www.ohchr.org/en/newsevents/pages/rapeweaponwar.aspx>. Stranici pristupljeno 18. studenoga 2021.

i odlučno poziva sve vlade da štite i podržavaju civilno društvo i da surađuju s njim;

11. poziva države članice i globalne aktere da pojačaju borbu protiv seksualnog iskorištavanja, prisilnog rada i trgovine ljudima te da uklone sve rupe u zakonima, uključujući sve odredbe koje bi mogle omogućiti ili opravdati takvo iskorištavanje, prisilni rad i trgovinu ljudima; ističe da su, prema Globalnom izvješću Ureda UN-a za droge i kriminal za 2020. o trgovini ljudima, glavne žrtve i dalje žene, pri čemu je 46 % (gotovo polovina) svih žrtava 2018. bilo žene, a 19 % djevojčice; naglašava da je trgovina ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja, posebno žena i djece, oblik ropstva i da nije u skladu s ljudskim dostojanstvom; pozdravlja strategiju za suzbijanje trgovine ljudima (2021. – 2025.) i zahtijeva njezinu potpunu provedbu, pri čemu posebnu pozornost treba posvetiti zaštiti ranjivih skupina kao što su djeca, žene i pripadnici zajednice LGBTIQ+. osuđuje komercijalnu praksu zamjenskog majčinstva, globalnu pojavu zbog koje su žene diljem svijeta izložene izrabljivanju i trgovini ljudima, a posebno žene koje su financijski i socijalno ugrožene; naglašava da ona ozbiljno utječe na žene, prava žena, zdravlje žena i rodnu ravnopravnost te ističe da ima prekogranične učinke; poziva na uspostavu europskog pravnog okvira za rješavanje štetnih posljedica komercijalnog zamjenskog majčinstva;
12. ističe da djeca, a posebno djevojčice, i dalje trpe nasilje i zlostavljanje na internetu i izvan njega, uključujući sakaćenje ženskih spolnih organa, prisilne i rane brakove, seksualno i psihičko zlostavljanje te dječji rad; osuđuje praksu dječjih, ranih i prisilnih brakova koji predstavljaju ozbiljno kršenje ljudskih prava i prava žena, uključujući prava na jednakost, slobodu i tjelesni integritet; poziva Komisiju i države članice da pojačaju borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja i da se bore protiv seksualnog zlostavljanja djece; pozdravlja strategiju EU-a za učinkovitiju borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece (2020. – 2025.) i strategiju EU-a o pravima djeteta (2021. – 2024.) te poziva Komisiju da ih obje što prije provede;
13. osuđuje sve oblike fizičkog ili psihičkog nasilja nad djecom, uključujući seksualno zlostavljanje, nasilje na internetu, prisilan brak, dječji rad, seksualno iskorištavanje djece, trgovanje ljudima, djecom i organima, krijumčarenje djece migranata, mučenje, ubojstvo iz časti, sakaćenje ženskih spolnih organa, novaćenje, deprivacija, zanemarivanje, pothranjenost i korištenje djece kao vojnika i ljudskih štitova; poziva EU i globalne aktere da se ciljano usmjere na te probleme; osuđuje činjenicu da je u današnje vrijeme najmanje 200 milijuna djevojčica i žena u 30 zemalja svijeta bilo podvrgnuto sakaćenju ženskih spolnih organa; poziva EU i globalne aktere da pojačaju borbu protiv sakaćenja ženskih spolnih organa kojem su izvrgnute djevojčice i žene diljem svijeta⁷;
14. osuđuje činjenicu da milijuni djevojčica diljem svijeta nemaju pristup obrazovanju, zbog čega su izložene ovisnosti o drugima i većem riziku od nasilja i iskorištavanja; poziva EU, države članice i globalne aktere da podrže globalne mjere za pružanje kvalitetnog obrazovanja djevojčicama s obzirom na to da je samo 49 % zemalja postiglo rodni paritet u sudjelovanju u osnovnoškolskom obrazovanju, a samo 24 % u višem srednjoškolskom obrazovanju; ističe potrebu za pružanjem potpore sudjelovanju žena u obrazovanju i karijerama u području STEM-a, rješavanju problema rodnih stereotipa i

---

⁷ UNICEF, *Female genital mutilation* (Sakaćenje ženskih spolnih organa), <https://data.unicef.org/topic/child-protection/female-genital-mutilation/>. Stranici pristupljeno 18. studenoga 2021.

štetnih sociokulturnih normi obrazovanjem i sprečavanju nasilja s pomoću rodno osjetljivih obrazovnih programa za dječake i djevojčice; poziva na dodatne mjere kako bi se zaštitilo djevojčice kojima prijeti siromaštvo ili koje žive u siromaštvu i djevojčice koje su izložene većem riziku od ranog ili prisilnog braka i kako bi se svoj djeci i svim zajednicama omogućili dobrobit i izgledi za razvoj;

15. ističe nesigurnu situaciju žena i djevojčica migrantica, izbjeglica i tražiteljica azila prije, tijekom i nakon njihova putovanja; poziva na europsku feminističku migracijsku politiku u okviru koje bi se vodilo računa o potrebama migrantica i žena i djevojčica koje traže azil te o njihovim ljudskim pravima usvajanjem sveobuhvatnog okvira za migracije i azil kojim će se ciljano obuhvatiti njihova iskustva;
16. ističe da se, među ostalima, žene pripadnice skupine LGBTIQ+, migrantice i pripadnice drugih etničkih skupina te žene s invaliditetom ne suočavaju samo s intersekcijskom diskriminacijom, već se u nekim regijama svijeta i dalje moraju bojati za svoju sigurnost i svoj život; poziva na to da se u okviru unutarnjeg i vanjskog djelovanja EU-a uzmu u obzir intersekcijski identiteti i diskriminacija te da se prizna da žene i djevojčice u svoj svojoj raznolikosti nisu jednako pogođene rodnom neravnopravnošću jer nju pogoršavaju druge razine ugnjetavanja; osuđuje sve oblike nasilja nad pripadnicima skupine LGBTIQ+ i rodno neusklađenim osobama, uključujući stigmatizaciju, proizvoljno pritvaranje, mučenje, progon i ubojstva, takozvanu terapiju preobraćenjem, sakaćenje spolnih organa i prisilnu sterilizaciju te poticanje na nasilje nad njima; poziva države članice da se bore protiv nasilja, diskriminacije i stigmatizacije pripadnika skupine LGBTIQ+, i unutar EU-a i izvan njega; pozdravlja strategiju za ravnopravnost LGBTIQ osoba za razdoblje 2020. – 2025. i poziva Komisiju da je provede; poziva na provedbu smjernica EU-a za promicanje i zaštitu ostvarivanja svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba te poziva na to da se u Akcijski plan za rodnu ravnopravnost III uključe konkretni ciljevi za potporu promicanju prava pripadnika skupine LGBTIQ+;
17. ponovno ističe važnost Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III za promicanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena u političkom, gospodarskom, društvenom i kulturnom životu u vanjskim odnosima EU-a, s naglaskom na rješavanju problema intersekcijske diskriminacije i problema s kojima se žene i djevojčice svakodnevno suočavaju diljem svijeta; poziva institucije EU-a i države članice da se obvežu na napredak prema feminističkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici koja uključuje rodno transformativnu viziju te da zajamče da države članice, delegacije EU-a i sve institucije EU-a u potpunosti provode sve ciljeve i obveze iz Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III u cjelokupnom vanjskom djelovanju EU-a; poziva na uspostavu opsežnog i sveobuhvatnog programa osposobljavanja koji bi popratio provedbu Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III, ponajprije u području rodno osviještene politike, rodne izrade proračuna i procjene rodnog učinka, kao i rodno uvjetovanog nasilja; pozdravlja mjere, projekte i programe EU-a kojima se poboljšavaju životni uvjeti žena u ruralnim područjima diljem svijeta; ističe konkretne probleme s kojima se te žene suočavaju te poziva na donošenje mjera kojima bi se osigurao njihov pristup prijevozu, zdravstvenoj skrbi i socijalnim uslugama te digitalnim tehnologijama, kao što je istaknuto u Akcijskom planu za rodnu ravnopravnost III.
18. naglašava da štetne posljedice klimatskih promjena i degradacije ekosustava

nerazmjerno snose siromašni, posebno žene i mladi, kao i autohtoni narodi i druge zajednice koje ovise o prirodnim resursima te poziva EU da se obveže na rodno transformativne klimatske mjere.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	15.11.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 19 -: 2 0: 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Andželika Anna Moždžanowska, Maria Noichl, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Christine Schneider, Ernest Urtasun, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Abir Al-Sahlani, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Michiel Hoogeveen, Aušra Maldeikienė, Kira Marie Peter-Hansen, Monika Vana, Pernille Weiss
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Gilles Lebreton, Thijs Reuten

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

19	+
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Aušra Maldeikienė, Christine Schneider, Pernille Weiss
Renew	Abir Al-Sahlani, Samira Rafaela, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Evelyn Regner, Thijs Reuten
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Kira Marie Peter-Hansen, Ernest Urtaşun, Monika Vana

2	-
ECR	Michiel Hoogeveen
ID	Christine Anderson

3	0
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska
ID	Simona Baldassarre, Gilles Lebreton

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	10.12.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 48 -: 7 0: 11
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Maximilian Krah, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Özlem Demirel, Assita Kanko, Mounir Satouri, Mick Wallace
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Deirdre Clune, Charles Goerens, Maria Noichl, Bettina Vollath

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

48	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Deirdre Clune, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Charles Goerens, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Nathalie Loiseau, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev, Nacho Sánchez Amor, Bettina Vollath
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Salima Yenbou

7	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Maximilian Krah, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky
NI	Kostas Papadakis

11	0
ECR	Anna Fotyga, Assita Kanko, Jacek Saryusz-Wolski, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
S&D	Maria Noichl
The Left	Özlem Demirel, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Mick Wallace

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani